

Tyvelänniemen asuinalue, syksy 2025

LAUKAAN KUNNAN MAL-KOKONAISUUS JA KAAVOITUSOHJELMA 2025-2029

MAAKÄYTTÖ, ASUMINEN, LIIKENNE
Kunnanvaltuusto 8.12.2025 §77

Simunan kosken riippusilta

Laukaan kunnan maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) katsaus kokoaa yhteen kunnan keskeiset strategiat, linjaukset ja toimenpiteet, jotka vaikuttavat MAL-kokonaisuuden hahmottamiseen, suunnitteluun ja toteuttamiseen. Mukana on myös tiivis esittely palveluverkosta (P) ja elinkeino-ohjelmasta (E).

Katsaus tarjoaa päättäjille, kuntalaisille ja sidosryhmille ajantasaisen kokonaiskuvan MAL-teemoista ja tukee osaltaan johdonmukaista, ennakoivaa ja hallittua maankäyttöpoliittikkaa sekä vahvistaa tiedolla johtamista kunnan päätöksenteossa.

MAL-katsaus sisältää kaavoitusohjelman valtuustokaudelle 2025–2029. Ohjelmassa kuvataan merkittävimmät hankkeet, joita edistetään kuluvan valtuustokauden aikana. Kunnan taloudellisesta tilanteesta johtuen ohjelmaa ei ole laadittu sitovaksi, vaan hankkeita viedään eteenpäin käytettävissä olevien talous- ja henkilöstöresurssien puitteissa.

Katsaus MAL-kokonaisuuteen ja kaavoitusohjelma laaditaan kerran valtuustokaudessa.

SISÄLLYSLUETTELO

Laukaan kunnan MAL(PE) kokonaisuus	4
--	---

M

Maankäyttö

Maankäytön suunnittelujärjestelmä	5
Osallistu kaavoitukseen—kuntalaisen osallistumismahdollisuudet	6
Jyväskylän kaupunkiseudun MAL-sopimus	7
Keski-Suomen maakuntakaava	8
Maankäytön rakennemalli Liekki	9
<u>Kaavoitusohjelma</u> ; yleiskaavoitus	11
<u>Kaavoitusohjelma</u> ; asemakaavoitus	15
<u>Kaavoituksen ohjelmointi</u> valtuustokaudelle 2025-2029	19
Rakennusjärjestys	20
Kaavavaranto	21
Kaavoitus— ja maankäyttösopimukset	22
Paikkatieto	23
Rekisteri kuntoon -hanke	23
Rakennetun ympäristön tietojärjestelmä	24
Maa- ja asuntopoliittinen ohjelma	25
Maan hankinta	26

A

Asuminen

Väestön kehitys ja asutuskunnat	27
Asutokanta ja -tuotanto sekä ARA-rakentaminen	28
Asumisen ilmiöt	29

L

Liikenne

Väyläverkon ja MAL-sopimuksen liikennehankkeet	31
Katuverkko	32
Joukkoliikenne	33

P

Palveluverkko

Elinkeino-ohjelma	36
-------------------------	----

E

Maankäytön toteuttamisohjelma MATO	37
Kunnan ilmastotyö	38
Metsäohjelma	39
Yhteystiedot	40

Julkaisussa on linkkejä aihetta koskeviin lisätietoihin. Tätä merkkiä klikkaamalla pääsee aiheen verkkosivuille.

Otsikon vieressä oleva kuvake kertoo mihin kokonaisuuteen aihe pääasiallisesti liittyy (M= maankäyttö, A= asuminen, L=liikenne, P=palvelut, E=elinkeinot)

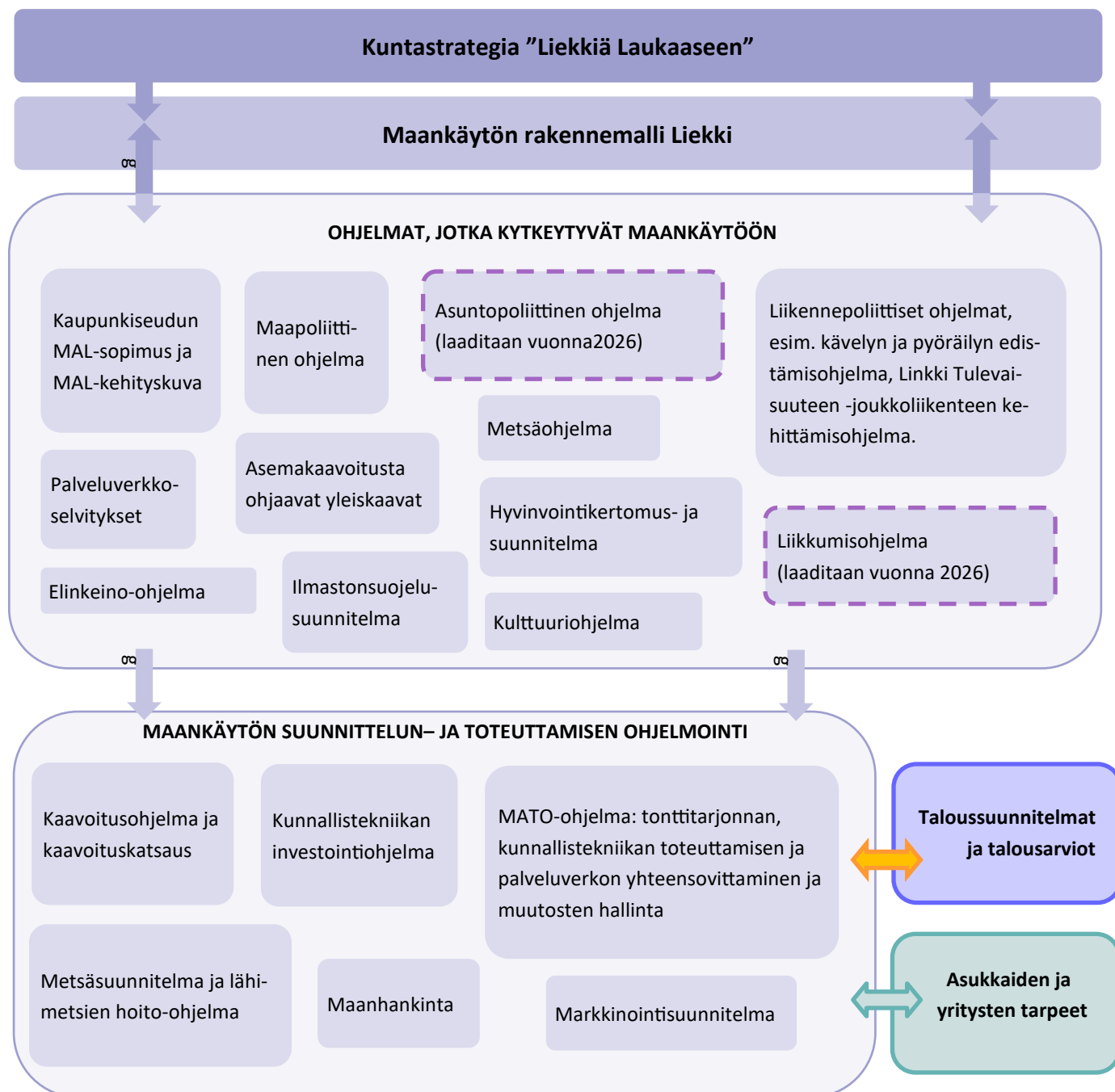
LAUKAAN KUNNAN MAL(PE)-KOKONAISUUS

Kestävän yhdyskuntarakenteen hallittu kehittäminen on sekä ympäristön että kuntatalouden näkökulmasta vastuullista ja tavoiteltavaa. Yhdyskuntarakenteen muodostumiseen vaikuttavat vahvasti kunnan maankäyttöön (M), asumiseen (A) ja liikenteeseen (L) liittyvät linjaukset ja päätökset.

MAL-kokonaisuuden yhdensuuntaiseen kehittämiseen ja toteuttamiseen liittyy tiiviisti myös palveluiden (P) ja elinkeinoelämän (E) kehittyminen ja tarpeet. Moniulotteisen kokonaisuuden hallitsemiseksi ja yhteensovittamiseksi tarvitaan kunnan palvelualueiden yhteistyötä, kauaskantoista näkemystä ja tiedolla johtamista.

Lainsäädännön lisäksi MALPE-kokonaisuutta ohjaavat kunnan omat strategiat, ohjelmat ja päätökset. Myös seudulliset ja kaupunkiseudun yhteiset tavoitteet on otettava huomioon MAL-kokonaisuutta linjattaessa ja suunniteltaessa.

MALPE-KOKONAISUUTTA OHJAAVAT STRATEGIAT JA SUUNNITELMAT

MAANKÄYTÖN SUUNNITTELUJÄRJESTELMÄ

Alueidenkäytön suunnittelujärjestelmästä säädetään alueidenkäyttölaisissa (AKL). Järjestelmän periaatteenä on, että laaja-alaisempi ja yleispiirteisempi kaava tai muu suunnitelma ohjaa yksityiskohtaisempaa kaavoitusta. Esitystapa muuttuu sitä tarkemmaksi mitä pienempää aluetta kaava koskee.

Valtioneuvoston 14.12.2017 hyväksymät **valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet** (VAT) ovat osa lainmukaista alueidenkäytön ohjausjärjestelmää. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ensisijaisena tarkoituksena on varmistaa valtakunnallisesti merkittävien asioiden huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa. Kaikilla kaavatasoilla on siis huomioitava valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet siten, että edistetään niiden toteuttamista. Pääsääntöisesti tavoitteet kuitenkin siirtyvät kuntien kaavoitukseen maakuntakaavan ohjausvaikutuksen välityksellä.

Maakuntakaava sisältää yleispiirteisen suunnitelman alueiden käytöstä maakunnassa tai sen osa-alueella. Maakuntakaava on ohjeena yleis- ja asemakaavojen laadinnassa. Se myös välittää valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet kuntakaavoitukseen ja sovittaa ne yhteen maakunnallisten ja paikallisten tavoitteiden kanssa. Laukaan kuntaa koskevan maakuntakaavan laatimisesta vastaa Keski-Suomen liitto.

Yleiskaava laaditaan koko kunnan alueelle tai osalle kunnan aluetta (osayleiskaava). Yleiskaavassa määritellään kunnan maankäytön päälinjat. Yleiskaavan tarkoituksena on kunnan tai osa-alueen yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen ja toimintojen

yhteensovittaminen. Siinä esitetään tavoitellun kehityksen periaatteet ja osoitetaan tarpeelliset alueet (taajamat, kylät, työpaikka-alueet, liikennealueet, maa- ja metsätalousalueet, virkistysalueet sekä suojelutarpeet) yksityiskohtaisen kaavoituksen ja muun suunnittelun sekä rakentamisen ja muun maankäytön perustaksi.

Asemakaavat ovat yksityiskohtaisia kaavoja, joita laaditaan taajama- tai muille alueille, joille on suunnitteilla tiiviimpää rakentamista. Asemakaava on yksityiskohtainen suunnitelma alueiden käytöstä eri tarkoituksiin. Se sisältää alueiden käyttötarkoituksien määräysten ohella määräyksiä mm. rakennusoikeudesta ja pysäköintipaikkojen järjestämisestä. Asemakaavalla on rakentamista välittömästi ohjaava vaikutus.

Ranta-asemakaavan laatiminen on yleensä kaavoitettavan alueen omistajien asia. Ranta-asemakaavan tarkoitus on ohjata pääasiassa loma-asutuksen järjestämistä ranta-alueella. Kaavassa annetaan yksityiskohtaiset määräykset loma-asutuksen ja alueen muun käytön järjestämisestä ranta-alueella.

Lakisääteisten kaavojen lisäksi kaupunkiseuduilla ja kunnissa laaditaan erilaisia **strategisia maankäytön suunnitelmia**, kuten rakennemalleja, strategisia yleiskaavoja ja kehittämissuunnitelmia. Näillä suunnitelmillä ei ole lainsäädännöllisiä oikeusvaikutuksia, mutta niillä voidaan visioda ja linjata maankäytön suunnittelun periaatteita.

Uudistuva alueidenkäyttölaki

Uusi rakentamislaki astui voimaan 1.1.2025. Muilta osin alueidenkäyttöä ohjaava lakikokonaisuus on uudistumassa vuosien 2025 ja 2026 aikana.

Uudistuksen päätavoitteita ovat hiilineutraali yhteiskunta, luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen, rakentamisen laadun parantaminen sekä digitalisaation edistäminen.

Uudistus etenee kahdessa vaiheessa.

- Uusi alueidenkäyttölaki sisältää valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita, kaavoitusjärjestelmää sekä merialuesuunnittelua koskevat säännökset. Tavoite; kevät 2026.
- Kaavojen toteuttamista, maapolitiikkaa ja katuojen kunnossapitoa säätelevän lain tavoitevuosi on 2026.

Kuva kaavahierarkiasta

OSALLISTU KAAVOITUKSEEN - KUNTALAISTEN OSALLISTUMISMAHDOLLISUUDET

Alueidenkäyttölaki (AKL) sekä maankäyttö- ja rakennusasetus (MRA) edellyttävät vuorovaikutuksen järjestämistä kaavan valmistelussa. Laki turvaa jokaiselle perusoikeuden osallistua, saada tietoa ja vaikuttaa omaa elinympäristöä koskevaan päätöksentekoon ja sen valmisteluun. Kunnan tulee tiedottaa kaavoituksen vireille tulosta, ja osallisille tulee järjestää mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun.

Kaavahankkeessa osallisia ovat kaikki ne, joiden asumiin, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa sekä ne viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Tavoitteena on lisätä asukkaiden ja muiden osallisten vaikutusmahdollisuuksia kaavan sisältöön mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Ennen varsinaista maankäytön suunnittelua kaavahanke laitetaan **vireille** ja siitä laaditaan **osallistumis- ja arviointisuunnitelma** (OAS). OAS:ssa selvitetään kaavahankkeen sijainti, tavoitteet, keskeiset arvioitavat vaikutukset, kaavan eteneminen sekä kaavahankkeen osalliset ja miten heillä on mahdollisuus vaikuttaa kaavaan. Kaavan vireilletulosta tiedotetaan erikseen lehtikuulutuksella.

Kuntalaiset voivat vaikuttaa kaavoitukseen ja ympäristöönsä olemalla yhteydessä kaavoittajiin, osallistumalla kaavoitusta koskevaan keskusteluun ja järjestettäviin esittely- ja keskustelutilaisuuksiin.

Kaavan valmisteluvaiheessa asetetaan valmisteluaineisto (**kaavaluonnos**) nähtäville ja osallisille varataan tilaisuus mielipiteensä esittämiseen (AKL §63 ja MRA §30).

Valmisteluvaiheen kaavaluonnos asetetaan nähtäville **kaavaehdotuksena** (AKL §65 ja MRA §27). Nähtävillä olon aikana kuntalaiset voivat tehdä kaavasta kirjallisen muistutuksen.

Laukaan kunnassa kaavan **hyväksyy** kunnanvaltuusto tai merkitykseltään vähäisen asemakaavamuutoksen osalta kunnanhallitus. Hyväksymispäätöksestä voi valittaa Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen ja hallinto-oikeuden päätöksestä edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Jos kaavasta ei jätetä määräajassa valituksia tai oikeusasteet ratkaisevat hyväksytyn kaavan valtuuston päätöksen mukaisesti, tulee kaava **voimaan**. Asemakaava on rakentamiskiellossa ajanjakson hyväksymispäätöksestä lainvoimaistumiseen.

JYVÄSKYLÄN KAUPUNKISEUDUN MAL-SOPIMUS

Maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) sopimukset ovat sopimuksia, jotka valtio solmii suurimpien kaupunkiseutujen kanssa. Sopimuksilla tuetaan kaupunkiseudun kuntien sekä kuntien ja valtion välistä yhteistyötä yhdyskuntarakenteen ohjauksessa sekä maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteensovittamisessa.

Jyväskylän kaupunkiseutu koostuu ydinkaupunkiseudusta (Jyväskylä, Laukaa, Muurame), maaseutumaisista kehyskunnista (Hankasalmi, Petäjävesi, Toivakka, Uurainen) ja Äänekoskesta. Kaupunkiseudun toinen MAL-sopimus kaudelle 2024-2027 hyväksyttiin seudun kuntien valtuustoissa syksyllä 2024.

Sopimuksen tarkoitus ja tavoitteet

MAL-sopimus perustuu Jyväskylän kaupunkiseudun kahdeksan kunnan ja valtion yhteiseen tahtotilaan seudun kehittämisestä. Sopimuksella vahvistetaan kuntien keskinäistä yhteistyötä ja suunnittelu-yhteistyön jatkuvuutta, kumppanuutta seudun kuntien ja valtion välillä sekä osapuolien sitoutumista seudun kehittämiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin. Sopimuksella varaudutaan pitkäjänteiseen kehitykseen.

Sopimuksen toimenpiteet luovat edellytyksiä seudullista tarvetta vastaavalle monipuoliselle asuntotuotannolle sekä liikennejärjestelmän ja -investointien ja maankäytön yhteensovittamiselle. Sopimuksella edistetään

- Jyväskylän seudun kestävää kasvua kehittämällä valtion ja kuntien yhteistyönä vähäpäästöistä ja kestävää yhdyskuntarakennetta ja liikennejärjestelmää ilmastomuutoksen ehkäisemiseksi,
- seudun elinvoimaisuutta,
- liikenneturvallisuutta ja liikennejärjestelmän digitalisaatiota,
- tarpeita vastaavaa asuntokaavoitusta ja -tuotantoa,
- segregaaation ja asunnottomuuden torjuntaa sekä
- asuinalueiden monimuotoisuutta ja alueiden asuntokannan monipuolisuutta.

Kaupunkiseudun liikennejärjestelmän kehittämisen tavoitteena on kasvattaa kestävien liikkumismuotojen osuutta liikennesuoritteesta, parantaa liikenneturvallisuutta sekä lisätä työpaikkojen ja palveluiden saavutettavuutta.

Sopimuksessa määritellään tavoitetilä ja kehityspolku vuoteen 2035 sekä tarvittavat toimenpiteet vuosille 2024–2027. Sopimus tarkistetaan rullaavasti eduskuntavaalikausittain.

Sopimuskauden 2024-2027 teemat

Syksyllä 2024 hyväksyttiin sopimukseen on sisällytetty keskeisimmät, vaikuttavimmat ja seudun kuntien keskinäistä ja/tai seudun kuntien ja valtion yhteistyötä edellyttävät maankäyttöä, asumista ja liikennejärjestelmän kehittämistä koskevat tavoitteet ja tarvittavat toimenpiteet vuosille 2024–2027. Sopimuksen toteutumisen kannalta on tärkeää, että myös seudun kuntien ja valtion muut kehittämistoimet tukevat sopimuksen tavoitteiden toteutumista.

Sopimusprosessin aikana tunnistettiin neljä teemoittaista tavoitetilaa vuodelle 2035

- Seudullisen suunnittelun ja tietopohjan kehittäminen
- Kestävä ja vähäpäästöinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä
- Asuminen ja elinympäristön laatu
- Seudun elinvoimaisuus

Tavoitetilojen saavuttamiseksi on esitetty kehityspolut ja konkreettiset toimenpiteet vuosille 2024–2027.

KESKI-SUOMEN MAAKUNTAKAAVA

Keski-Suomen liiton ydintehtävä on maakunnan kehittäminen ja suunnittelu. Suunnitteluun kuuluvat maakuntasuunnitelma, muuta alueiden käytön suunnittelua ohjaava maakuntakaava ja alueellinen kehittämisohjelma. Tavoitteena on vetovoimainen maakunta, jossa on työtä ja toimeentuloa, viihtyisä asuinympäristö, sujuvat palvelut ja liikenneyhteydet, elävä kulttuuri sekä puhdas ja monimuotoinen luonto.

Keski-Suomen liitto laatii maakuntakaavan, jossa esittää alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen yleisperiaatteet. Maakunnan suunnittelussa otetaan huomioon valtakunnalliset tavoitteet sovittaen ne yhteen alueiden käyttöön liittyvien maakunnallisten ja paikallisten tavoitteiden kanssa. Kaavassa osoitetaan asumiin ja virkistykseen soveltuvat alueet. Aluevarauksia tehdään myös seudullisille ja valtakunnallisille liikeneratkaisuille sekä teknisen huollon järjestelyille. Maakuntakaava jättää paikalliset alueiden käyttöä koskevat kysymykset ratkaistavaksi kuntakaavoituksessa.

Keski-Suomen maakuntavaltuusto on hyväksynyt **Keski-Suomen maakuntakaavan** tarkistuksen kokouksessaan 1.12.2017. Kaavan perusta on Keski-Suomen Strategian Aluerakenne 2040. Maakuntakaava painottaa maakunnan strategisia tavoitteita ja elinkeinon toimintaedellytyksiä.

Maakuntakaavan tarkistuksessa on nostettu varausten

maakunnallista ja seudullista tasoa vastaamaan paremmin maakuntakaavan yleispiirteisyyttä. Kaavan strategisuus näkyy mm. laajahkoina vetovoima-alueina sekä merkintöjen seudullisen/maakunnallisen tason nostona. Kaavan strategiset teemat ja painopisteet ovat biotalous, liikennekäytävät ja kansainväliset yhteydet, asutusrakenne sekä matkailu ja virkistys. Muut teemat ovat tekninen huolto, luonnonvarat, erityistoinnot, kulttuuriympäristö ja luonnonsuojelu.

Rullaava maakuntakaavoitus

Keski-Suomen liitto laatii ns. rullaavaa maakuntakaavaa, joka tarkoittaa Keski-Suomen maakuntakaavan jatkuvaa päivitystä. Maakuntakaavaa muutetaan tarvittaessa, kertyneiden muutostarpeiden mukaan, ilman että kyseessä olisi puhtaasti kokonaiskaavan tarkistus. Rullaavan maakuntakaavoituksen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on jatkuvasti voimassa ja siitä käytetään nimeä "Ikuinen Osallistumis- ja Arviointisuunnitelma", I-OAS. I-OAS:ssa esitetään perinteisen osallistumis- ja arviointisuunnitelman muuttumattomat osat.

Keski-Suomen maakuntakaava 2040 on hyväksytty maakuntavaltuuston kokouksessa 8.12.2023 ja se on tullut voimaan.

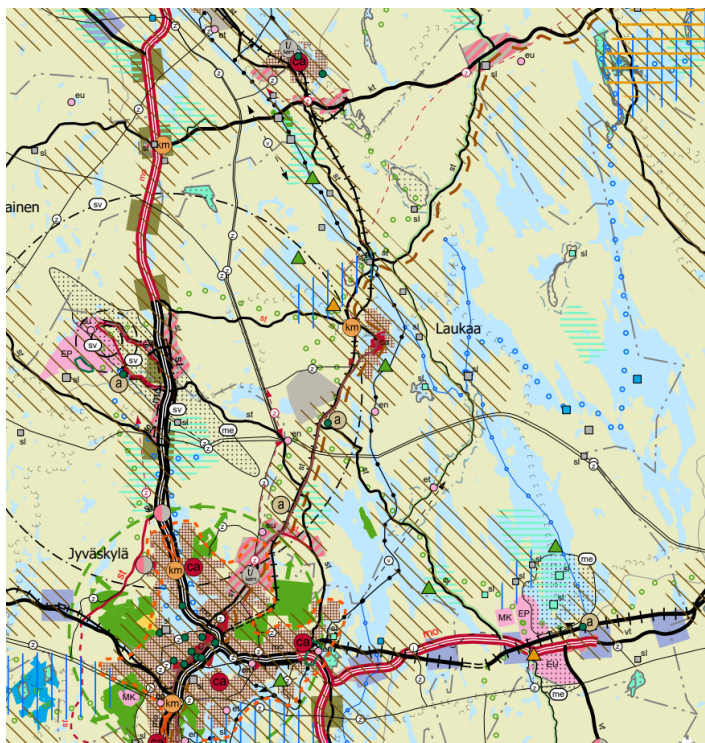
Keski-Suomen maakuntakaava 2040 muuttaa ja täydentää voimassa olevaa maakuntakaavaa seudullisesti merkittävän tuulivoimatuotannon ja liikenteen osalta. Lisäksi kaavaprosessin aikana on tarkasteltu hyvinvoinnin aluerakennetta.

Laukaan kunnan alueelle kohdistuu muuttuvia tai uusia merkintöjä, jotka ovat

- Moottori- tai moottoriliikennetie (mo); vt 4 Kirri-Vehniä
- Moottori- tai moottoriliikennetie, uusi (mo); vt 9 Kanavuori-Lievestuore
- Kansainvälinen pyöräilyreitti: EuroVelo 11

Keski-Suomen liitto on käynnistänyt maakuntastrategian uudistamisen tammikuussa 2025. Strategian linjaukset huomioidaan tulevissa maakuntakaavapäivityksissä.

Ote Keski-Suomen kokonaismaakuntakaavasta

MAANKÄYTÖN RAKENNEMALLI LIEKKI

Laukaan kunnan alueelle on laadittu koko kunnan kattava maankäytön rakennemalli Liekki. Malli on hyväksytty kunnanvaltuustossa maaliskuussa 2024. Suunnitelmalla on muodostettu pitkän tähtäimen näkemys Laukaan kunnan yhdyskuntarakenteesta ja liikennejärjestelmästä tavoitevuonna 2040+. Rakennemalli pohjautuu aiempaan, vuonna 2015 hyväksyttyyn rakennemalli Viuhkaan, Jyväskylän seudun MAL-kehityskuvaan ja kuntastrategiaan sekä ajantasaiseen tilannekuvaan kunnan kehityksestä.

Rakennemalliratkaisussa on tunnistettu ja osoitettu

- **taajama- ja kyläverkko** sekä **kehittyvän asumisen alueet**. Kunnan taajamat muodostavat keskusten verkoston, jonka palvelukeskuksena toimii kirkonkylän taajama, jota kehitetään seudun monipuolisena työpaikkojen ja palveluiden keskuksena. Lievestuore, Vihtavuori ja Leppävesi ovat monipuolisia, kehittyviä palvelutaajamia. Kyläprofiloinnin kautta on osoitettu kasvavat kylät ja maaseutukylät. Kylien kehittymisen ja kasvun mahdollistajana ovat aktiiviset kyläyhdistykset, maanomistajat ja muut toimijat.

Kehittyvän asumisen alueita on määritelty taajamiin ja niiden lievealueille. Taajamien sisällä kasvu tukeutuu olemassa olevaan infrastruktuuriin ja palveluihin sekä julkisen henkilöliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn olosuhteiden parantamiseen. Taajamien lievealueilla uusi asuntorakentaminen toteutuu pääosin pientaloina ja asumiseen liittyvänä palvelurakentamisena. Yhdyskuntarakenteen harkittu laajentuminen tukeutuu nykyiseen liikenneverkkoon ja julkisen henkilöliikenteen saatavuuteen sekä kävellen tai pyöräillen saavutettaviin palveluihin.

- **rantarakentamisen edullisuusvyöhykkeet**, joilla lomasuuntojen käyttötarkoituksen muuttaminen pysyvään asumiseen on yhdyskuntarakenteen kehityksen, palveluiden saatavuuden ja järjestämisen sekä kuntatalouden näkökulmasta edullista. Edullisuusvyöhyketarkastelun tuloksia voidaan hyödyntää kaavamuutostilanteissa sekä kaavattomilla ranta-alueilla tapahtuvassa lupaharkinnassa.
- **kehittyvät työpaikka- ja yritysalueet**. Alueet tukeutuvat valtateihin 4 ja 9 sekä seututeihin 637 ja 638. Taajamissa sijaitsevia työpaikka- ja yritysalueita kehitetään täydennysrakentamisen ja liikenneyhteyksien parantamisen keinoin. Kiuassuon tuulivoimapotentiaalinen alue on merkitty kartalle tulevaisuuden mahdollisuutena. Kehittyvillä työpaikka-alueilla työmatkaliikenne tukeutuu julkisen henkilöliikenteen sekä jalankulun ja pyöräilyn hyvään palvelutasoon.
- **kehittyvä liikenneverkko ja -järjestelmä**. Rakennemallissa on kuvattu merkittävimmät kehitettävät liikenneyhteydet tavoitteena parantaa kestävän liikkumi-

sen edellytyksiä. Valtatiet 4 ja 9 ovat merkittäviä tieyhteyksiä alueen saavutettavuuden ja elinkeinoelämän kannalta. Seututiet 637, 638 ja 640 ovat tärkeitä kunnan sisäisessä liikenteessä, ja niiden palvelutasoa pyritään parantamaan erityisesti taajamien välillä.

Pyöräilyn kehittämisen pääreitit ja verkosto perustuvat vuonna 2022 laadittuun Laukaan kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmaan. Tavoitteena on luoda yhtenäinen pyöräiliikenteen verkosto, joka tukee arkipäivän matkoja.

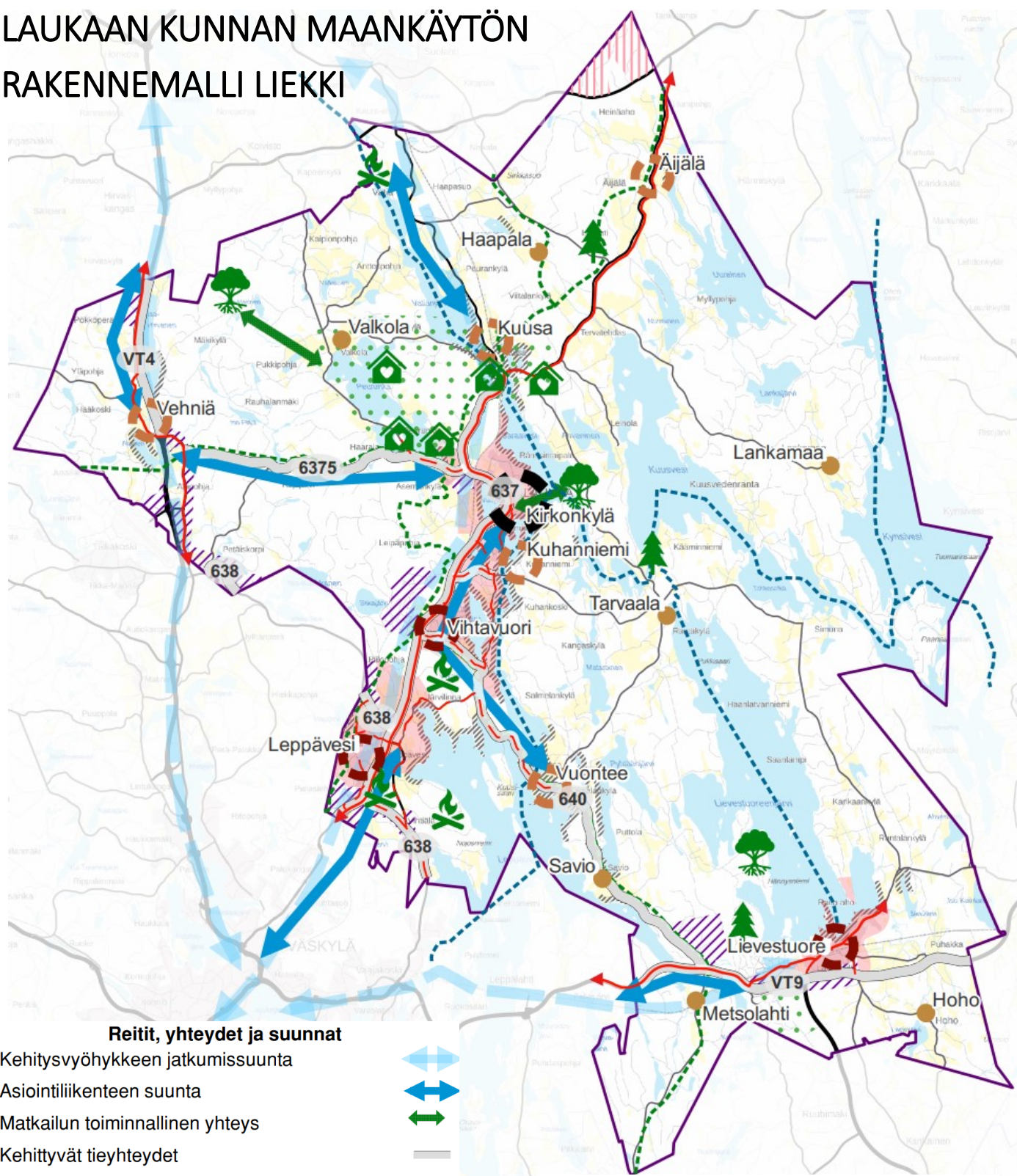
Julkisen henkilöliikenteen kehittämisen pohjana on paikallinen ja seudullinen linja-autoliikenne. Ydinkaupunkiseudun julkista liikennettä kehitetään Linkki-tulevaisuuteen 2030 -ohjelman mukaisesti.

- **tärkeimmät matkailu- ja virkistyskohteet mukaan lukien vesireitit**. Peurungan ja Keski-Suomen moottoriurheilukeskuksen alueet on osoitettu keskeisinä matkailu- ja tapahtuma-alueina. Merkittäviä matkailukeskuksia ovat Peurungan Kylpylähotelli, Varjola, Tupaswilli ja Multamäki. Mallissa on myös luokiteltu virkistyskohteita niiden kehittämisen ja käytön mukaisesti, huomioiden virkistyskohteiden saavutettavuus ja julkisen liikenteen sekä pyöräilyn kehittämisen tarpeet.

Rakennemallin hyväksymisen yhteydessä hyväksyttiin myös rakennemallin toimenpideohjelma, jonka avulla rakennemallin linjausten toteuttamista ja seuranta voidaan ohjata.

LAUKAAN KUNNAN MAANKÄYTÖN RAKENNEMALLI LIEKKI

Taajamat, kylät ja virkistyskohteet

- Kunnan palvelukeskus
- Kehittyvät palvelutaajamat
- Kasvat kylät
- Maaseutukylät
- Matkailukeskukset
- Tärkeitä virkistyskohteet
- Virkistyskohteet
- Retkeilykohteet

YLEISKAAVOITUS

Yleiskaava on yleispiirteinen maankäytön suunnitelma. Yleiskaava sisältää maankäyttövaraukset eri tarkoituksiin, kuten teollisuuteen, asumiseen ja virkistykseen. Yleiskaava voi käsittää koko kunnan alueen tai osia siitä. Yleiskaavalla ohjataan taajamien, rantojen ja maaseutukylien rakentamista. Taajamissa ja niiden kasvualueilla yleiskaava ohjaa asemakaavojen laatimista. Yleiskaavan laatimisprosessi kestää yleensä 3 - 5 vuotta.

Yleiskaavat laaditaan konsulttityönä ja etenemiseen vaikuttaa käytettävissä olevat taloudelliset resurssit!

Seuraavia yleiskaavoja on tavoitteena edistää valtuustokauden 2025-2029 aikana.

Taajamayleiskaavat

Maankäytön Liekki –rakennemallissa kirkonkylän, Vihtavuoren ja Leppäveden taajamat on osoitettu kehittyvinä taajamina. Taajamien väliset alueet on puolestaan esitetty kehittyvän asumisen alueina. Rakennemallin maankäytölle antamia tavoitteita on määritelty ja ohjattu tarkemmin kirkonkylän osayleiskaavassa sekä Keski-Laukaan yleiskaavoissa (eteläosan yleiskaava ja pohjoisosan yleiskaavat osa-alueet I-III). Vihtavuoren ja Leppäveden taajamien yleiskaavat ovat oikeusvaikutuksettomia, eivätkä ne siten riittävällä tavalla ohjaa rakennemallissa asetettuja tavoitteita taajamien kehittämiselle.

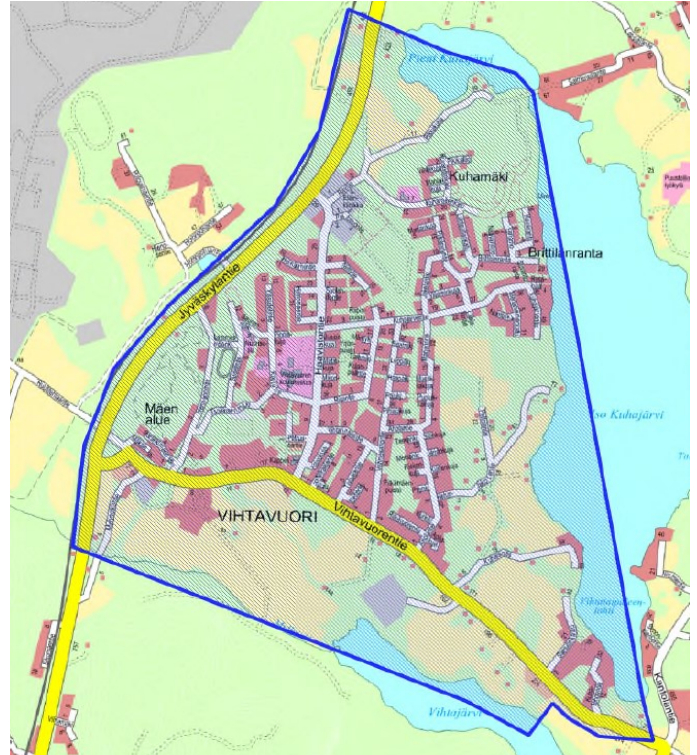
Myös Lievestuoreen taajama on rakennemallissa osoitettu kehittyväksi taajamaksi. Lisäksi Keski-Suomen maakuntakaava mahdollistaa Mörkökorven alueelle materiaalikeskuksen sekä moottoriurheilun alueen kehittämisen. Näiden tavoitteiden edistäminen edellyttää alueen yleiskaavojen uudistamista.

1. Vihtavuoren taajaman yleiskaavat

Vihtavuoren taajaman yleiskaava on hyväksytty kunnanvaltuustossa vuonna 1987. Oikeusvaikutuksettomana ja vanhentuneena se ei edistä alueen suunnitelmallista kehittämistä. Taajaman yhdyskuntarakenteen kehityksen ohjaamiseksi ja eri maankäyttömuotojen yhteensovittamiseksi alueelle tulee laatia oikeusvaikutteinen yleiskaava. Yleiskaava on tullut vireille syksyllä 2022. Kaavoitusta varten on laadittu luonto- ja maisemaselvitys, rakennetun kulttuuriympäristön selvitys ja arkeologinen inventointi. Tavoitteena on, että varsinainen yleiskaavan laatimistyö voidaan käynnistää vuonna 2026.

2. Mörkökorven MasterPlan ja osayleiskaava

Maakuntakaavan Lievestuoreen Mörkökorpeen mahdollistamaa materiaalikeskuksen aluevarausta on tarkoitus tarkastella MasterPlan -työn avulla ennen yleiskaavan käynnistämistä. MasterPlan laaditaan "Laukaanportti ja Mörkökorpi – uutta kasvua vihreästä logistiikasta ja kiertotaloudesta" -hankkeen yhteydessä. Työn tavoitteena on mm. hahmottaa kehittämisen tavoitteet ja selvitystarpeet sekä luoda runko alueen rakenteesta. MasterPlan -työn johtopäätösten perusteella tehdään ratkaisu erillisen yleiskaavan laatimisesta. Jos erillistä yleiskaavaa

Vihtavuoren taajaman yleiskaavan alustava rajaus

Mörkökorven suunnittelualue

ei laadita alueelle, voidaan alueen maankäyttö ratkaista Lievestuoreen taajaman yleiskaavatyössä (kohta 4.)

3. Leppäveden taajaman yleiskaava

Leppäveden taajamaan on vuonna 1982 hyväksytty yleiskaava, jolla ei ole oikeusvaikutuksia. Taajama on 2000-luvulla kehittynyt nopeasti, ja rakentaminen on painottunut vahvasti asumiseen ja siihen liittyviin palveluihin. Myös yritysalueet ovat kasvaneet, sillä sijainti keskustaajungin rajalla on vetovoimatekijä.

Alueelle laadittavan yleiskaavan on tarkoitus varmistaa yhdyskuntarakenteen toimivuus sekä aluevarausten riittävyys tuleville vuosille eri maankäyttömuotojen osalta. Koska taajama-alue on pääosin jo rakennettua ympäristöä, tulee yleiskaavan olla riittävän pienipiirteinen ja asemakaavatyötä vahvasti ohjaava, kokonaisuuden hallitseva suunnitelma.

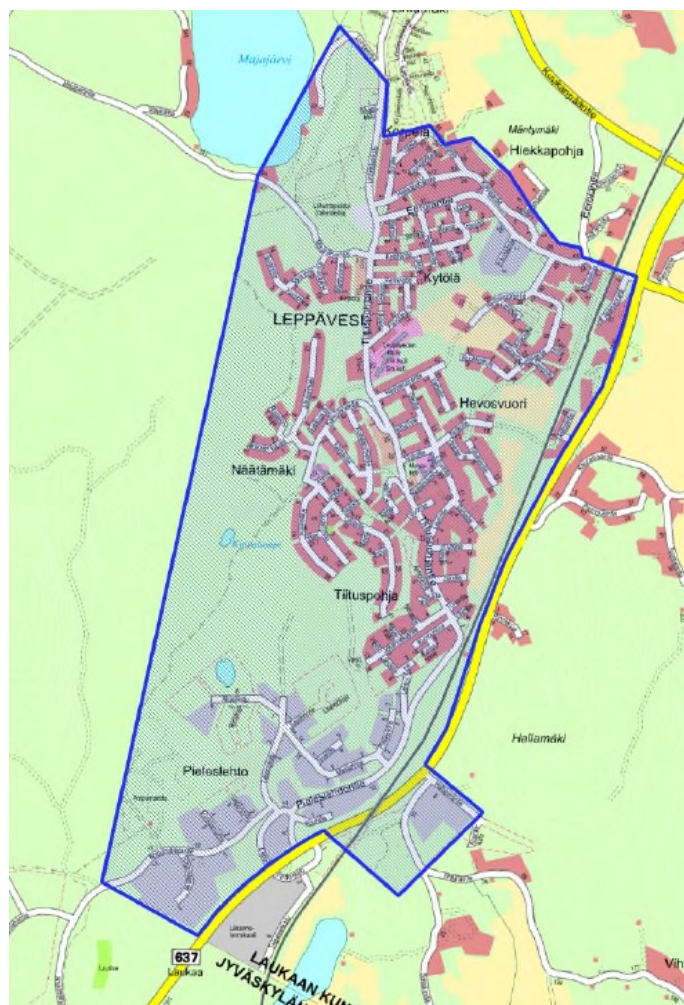
Tavoitteena on, että yleiskaavaan liittyvät selvitykset laaditaan vuoden 2028 aikana ja yleiskaava tulee vireille vuoden 2029 alussa.

4. Lievestuoreen taajaman yleiskaava

Lievestuoreen taajamaan on laadittu kaksi yleiskaavaa;

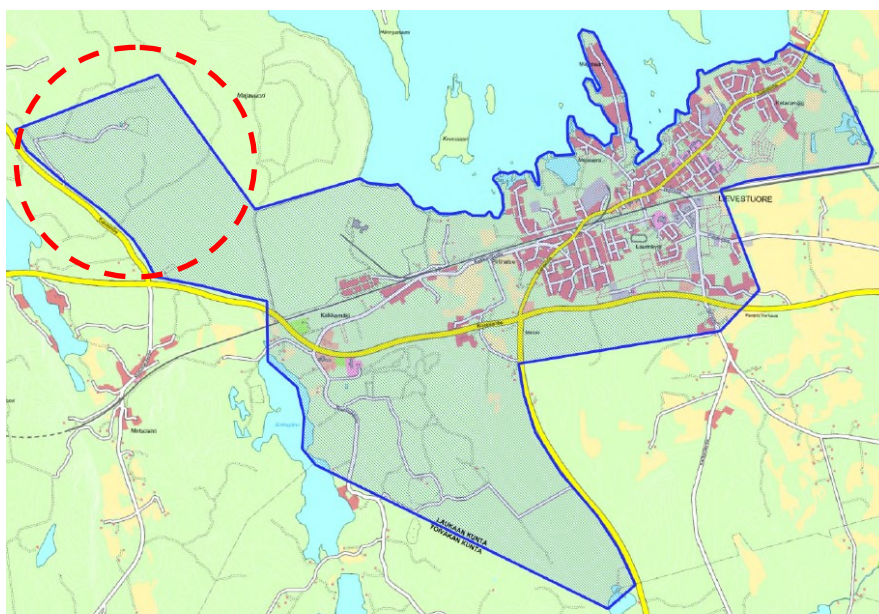
- vuonna 1987 Lievestuoreen osayleiskaava osa-alueet I-III . Kaava käsittää ydintaajaman alueen rajoituen pohjoisesta Lievestuoreenjärveen, idästä Hohonjokeen, etelästä valtatiehen 9 ja lännestä Liepeentietä ympäröivään alueeseen. Yleiskaava on oikeusvaikutukseton.
- vuonna 1993 Lievestuoreen osayleiskaava. Kaava sijoittuu Kelkkamäen, moottoriurheiluradan ja Mörkökorven alueelle. Yleiskaava on oikeusvaikutteinen.

Tavoitteena on, että yleiskaavan taustalle laadittavat selvitykset tehdään vuoden 2029 aikana ja yleiskaava tulee vireille vuonna 2030–2031.

Leppäveden taajaman yleiskaavan alustava raja

Yleiskaavatyö käynnistetään siten, että suunnittelualue kattaa molempien yleiskaavojen alueet. Mörkökorven alueen yleiskaava ratkaistaan erillisenä prosessina tai Lievestuoreen yleiskaavatyön yhteydessä. Kaavatyön edetessä tarkastellaan tarvittaessa suunnittelualueen jakamista osiin.

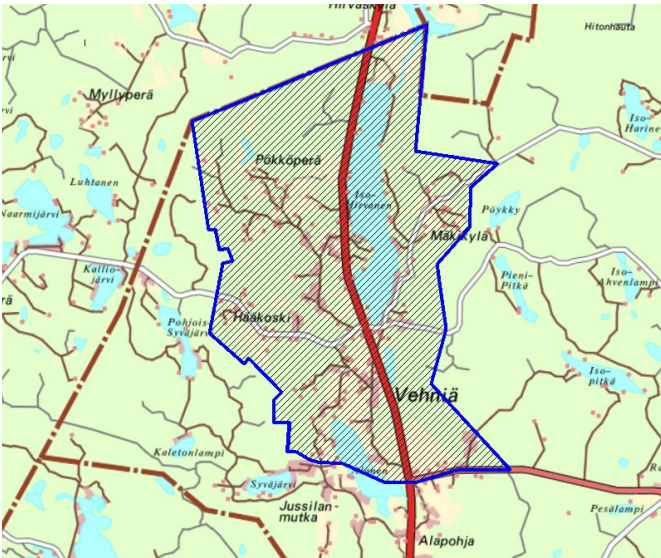
Lievestuoreen taajaman yleiskaavan alustava raja

5. Vehniän pohjoisosan yleiskaava

Vehniän kylä on yksi kunnan vilkkaimpia maaseutukylä. Sen vetovoimaisuutta on lisännyt mm. valtatie 4 uudistaminen, Tikkakosken kehittyminen sekä suuret investoinnit Äänekoskella. Laukaan kunnan rakennemallissa Vehniä on kuvailtu alueena, jossa kylä kehittyy dynaamiseksi kyläkeskukseksi ja yritysalueeksi.

Vehniän kylän pohjoisosan yleiskaavan tavoitteena on kehittää kyläkeskusta asumista painottaen, huomioiden valtatie 4 yleissuunnitelman rinnakkaistien linjaukset. Rakennusoikeus mitoitetaan suunnittelu- ja mitoitusperiaatteiden mukaisesti maanomistajia tasapuolisesti kohdellen.

Yleiskaavaan liittyvät selvitykset päivitetään vuoden 2026 aikana hyödyntäen mm. valtatie 4 tiesuunnitelmissa laadittuja selvityksiä. Kaavan varsinainen laatimistyö ajoittuu vuosille 2027–2028.

Vehniän pohjoisosan yleiskaava

6. Keski-Laukaan eteläosan yleiskaavan uudistaminen

Keski-Laukaan eteläosan yleiskaava on hyväksytty 27.4.2009 §31. Yleiskaavassa on ratkaistu haja-asutusluonteinen rakentaminen sekä varattu alueita asemakaavoitettaville työpaikka- ja teollisuusalueille. Yleiskaavan hajakennusoikeus ei perustu suunnittelu- ja mitoitusperusteisiin. Aluevarausten osalta on ollut myös ristiriitaisia tavoitteita maanomistajien ja toimijoiden kanssa.

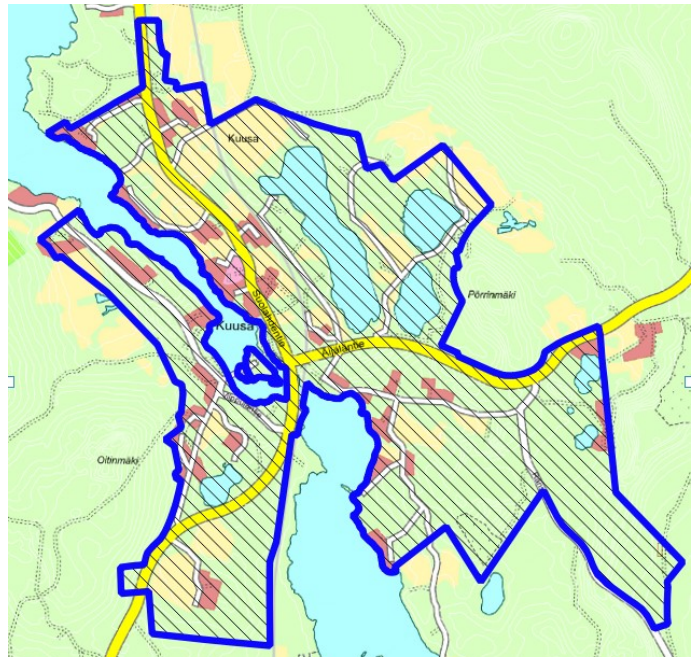
Yleiskaavan uudistamisessa on tarkoitus tarkastella hajakenttämisen mitoittamisen lisäksi asemakaavoitettavaksi tarkoitettujen alueiden aluevarauksien rajauksia ja kaavamääräyksiä huomioiden Vihtiäläntien tiesuunnitelman ratkaisut, maanomistajien ja toimijoiden tavoitteet sekä kunnan maanomistus alueella.

Tavoitteena on, että yleiskaavaan liittyvät täydentävät selvitykset laaditaan vuoden 2028 aikana ja kaavan laatimistyö käynnistyy vuonna 2029.

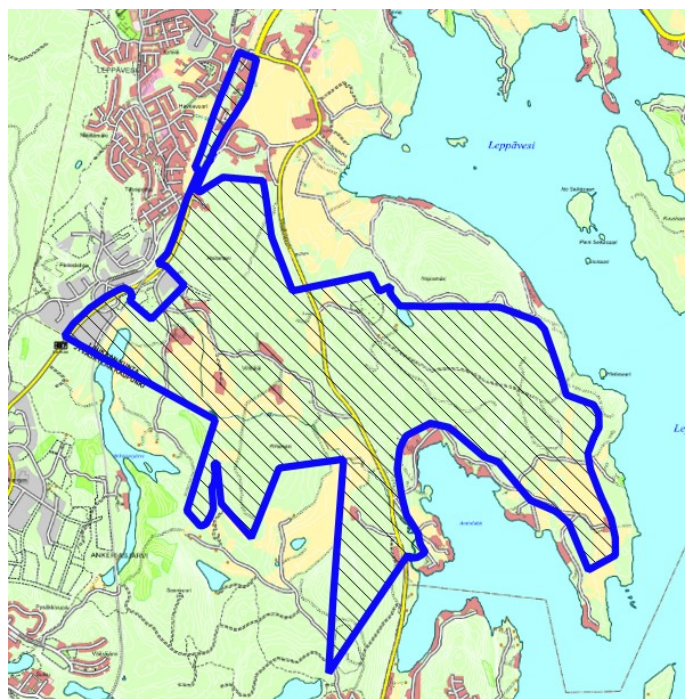
7. Kuusan kylän yleiskaavan päivitys

Kuusan kylän yleiskaava on Laukaan kunnan ensimmäinen kyläyleiskaava, ja se on hyväksytty 10.12.2001 §61. Yleiskaavan hajakennusoikeus ei perustu suunnittelu- ja mitoitusperusteisiin, mikä aiheuttaa haasteita rakennuspaikkojen muodostumiselle. Kaavamerkinnoissa ja -määräyksissä on myös epätarkkuutta ja tulkintahaasteita. Näistä syistä kaava tulee uudistaa vastaamaan uudistunutta lainsäädäntöä ja suunnittelumenetelmiä.

Yleiskaavalle ei ole valtuustokaudelle asetettu kaavoitusohjelmassa tarkempaa aikataulua, mutta koska muutokselle on todettu tarve, esitetään se jo kaavoitusohjelmassa tulevana hankkeena.

Kuusan kylän yleiskaava

Keski-Laukaan eteläosan yleiskaava

Rantayleiskaavojen päivittäminen

Ranta-alueiden rakentaminen tulee ensisijaisesti ratkaista kaavalla (AKL §72). Tästä syystä vesistöjen ranta-alueille laaditaan rantayleiskaavoja, joissa ratkaistaan rakentamiseen varattavat ja rakentamatta jätettävät ranta-alueet maanomistajia tasapuolisesti kohtellen sekä virkistys- ja ympäristöarvot turvaten. Rantayleiskaava laaditaan pääasiassa loma-asutuksen järjestämiseksi (AKL §73). Rantayleiskaavaa voidaan käyttää rakennuslupien myöntämisen perusteena yleiskaavassa osoitetuilla rakentamiskoilla.

Laukaan kunnan ranta-alueilla on voimassa kuusi yleiskaavaa:

- Kanavanreitin rantaosayleiskaava, osa-alue I: Kuusaankoski, Saraavesi, Kuhankoski, Tarvaalanvirta sekä Peukaloinen ja Mataroinen (vahvistettu 19.1.1995)
- Kanavanreitin rantaosayleiskaava, osa-alue II: Vattijanjärvi (vahvistettu 13.3.1997)
- Kanavanreitin rantaosayleiskaava, osa-alue III: Torronselkä (hyväksytty 10.12.2001 §62)
- Lievestuoreenjärven rantaosayleiskaava (hyväksytty 10.12.2001 §63)
- Leppävesijärven rantayleiskaava (hyväksytty 13.11.2023 §52)
- Kuhanniemen-Tarvaalan ranta- ja kyläyleiskaava (hyväksytty 27.9.2010 §32)

Leppävesi-järven rantayleiskaavan muutos on hyväksytty marraskuussa 2023. Muihin yleiskaavoihin on tehty muutamia pieniä kaavamuuksia vuosien aikana. Lisäksi kiinteistökohtaisia muutostarpeita ja kaavanlaadinnassa tapahtuneita virheitä on ratkaistu poikkeamismenettelyllä.

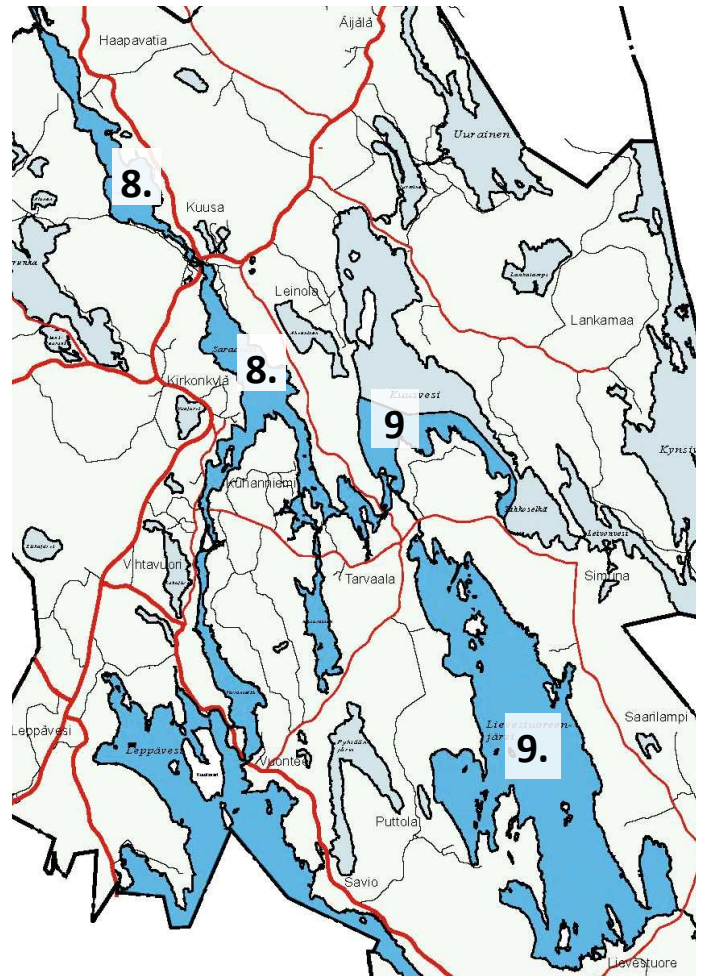
Yleiskaavojen päivittämisen tavoitteena on yhtenäistää yleiskaavojen suunnittelu- ja mitoitusperusteet sekä kaavamääräykset huomioiden alueelliset erityispiirteet (mm. luonto-, maisema- ja arkeologiset arvot). Tällä turvataan erityisesti maanomistajien tasapuolista kohtelua. Yleiskaavoja muutettaessa huomioidaan ja tarkastellaan myös alueet, joille voidaan osoittaa pysyvää asumista.

Rantayleiskaavojen päivittämisen alustava järjestys:

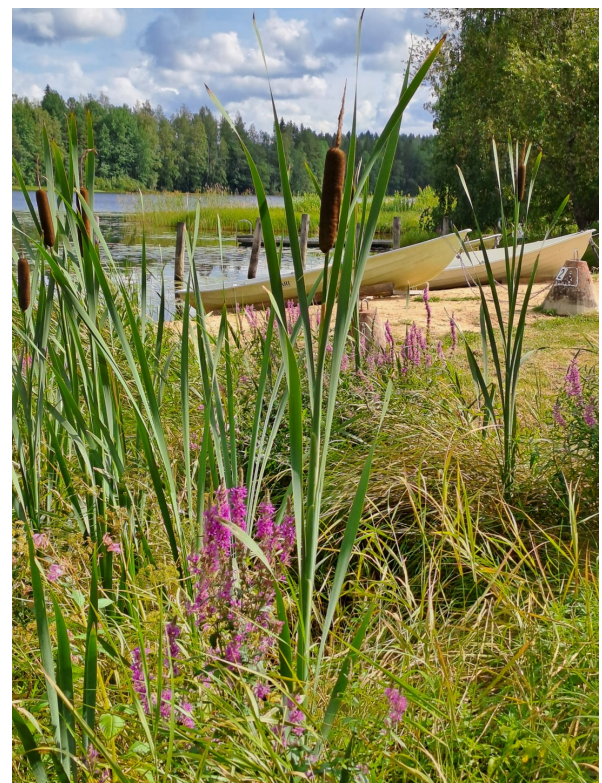
8. Kanavanreitin rantaosayleiskaava (osa-alueet I-III)

9. Lievestuoreenjärven ja Kuhaniemi-Tarvaalan ranta- ja kyläyleiskaava

Rantayleiskaavojen päivittäminen eivät ole aikataulullisesti kiireellisiä hankkeita. Yleiskaavat laaditaan konsulttityönä ja etenemiseen vaikuttaa käytettävissä olevat taloudelliset resurssit.

Päivitettävät rantayleiskaavat

ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavoitusta ohjaavat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, maakuntakaava ja yleiskaava. Asemakaava on kaavoista yksityiskohtaisin ja se palvelee välitöntä rakentamista. Asemakaavan laatii kunta. Tarvittaessa kunnanhallitus voi käynnistää kaavoitusohjelman ulkopuolisia hankkeita.

Asemakaavat laaditaan pääosin kunnan omana työnä, mutta kaavoitukseen liittyvät selvitykset teetetään konsulteilla, jonka vuoksi niiden etenemiseen vaikuttaa käytettävissä olevat taloudelliset resurssit. Kaavoitusohjelman ulkopuolella on käynnissä tai voi tarpeesta käynnistyä pienempiä hankkeita. Etusijalla ovat elinkeinoelämää tukevat hankkeet.

Seuraavia asemakaavoja edistetään valtuustokauden 2025–2029 aikana.

Kirkonkylä

1. Seututien 637, Uimarannatien, Ahdintien ja Sulkusillan tien asemakaavan muutos

Asemakaavan muutosalue sijoittuu kirkonkylän taajaman pohjoisosaan. Yleiskaavassa Uimarannantien alue on osoitettu ydinkeskustaa lähellä olevaksi, tiivistettäväksi taajama-asumisen alueeksi. Yleiskaavan tavoitteiden mukaisesti asemakaavalla tarkastellaan alueen sopivuutta kerrostalorakentamiseen huomioiden mm. mt 637:stä aiheutuvat ympäristöhaitat, liikennejärjestelyt, pohjaveden tilanne sekä rannan virkistysmahdollisuudet. Uudet tontit parantaisivat kirkonkylän heikkoa kerrostalotonttitarjontaa.

Kaavamuutoksen tavoitteena on muilta osin päivittää asemakaavaa vastaamaan alueella toteutunutta maankäyttöä sekä ajantasaisataa asemakaavaa muilta tarpeellisilta osin.

2. Sataman ja satamapuiston asemakaavan muutos

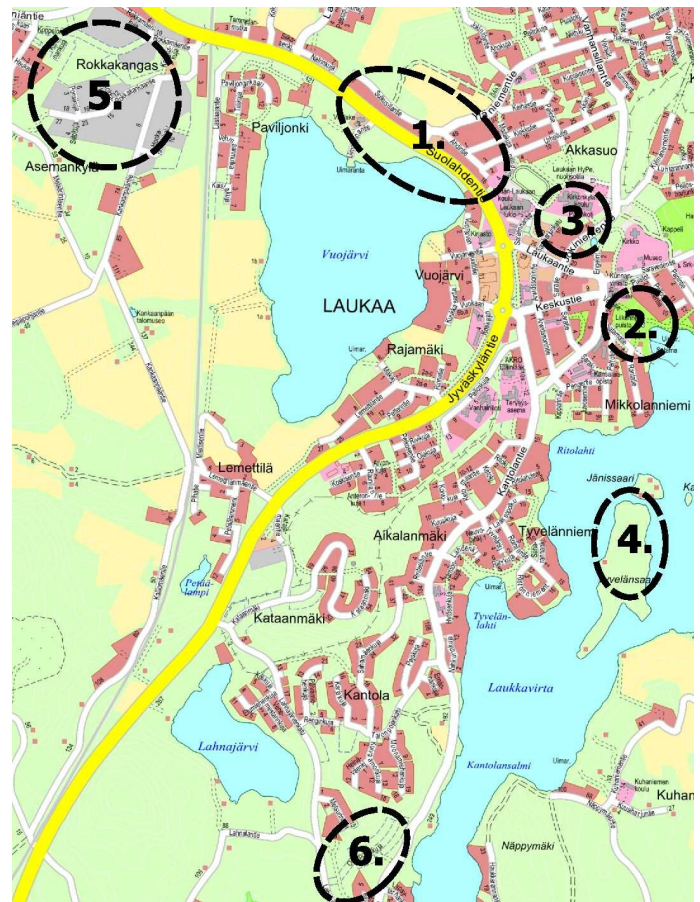
Laukaan taajaman suurin rakennettu viher- ja virkistysalue on satamapuisto, jota käytetään yleisen virkistys-alueen lisäksi myös erilaisten tapahtumien järjestämiseen. Sataman alueelle on laadittu kehittämissuunnitelmia, jotka toteutuakseen edellyttävät alueen asemakaavan muuttamista. Asemakaavamuutoksen tarkoituksena on mm. kehittää satamapalveluita, osoittaa uudet liikennejärjestelyt sekä riittävät alueet rakentamiseen.

Asemakaavamuutoksella määritellään reunaehdot myös satamarakennuksen uudistamiselle. Tavoitteena on ennen asemakaavaluonnosvaihetta laatia konseptisuunnitelma rakennuksesta, jonka pohjalta kunta voi etsiä kumppania hankkeen toteuttamiseksi.

3. Jokiniementie 9

Suunnittelualue sijaitsee Jokiniementien varressa lähellä Kirkonkylän koulun aluetta. Laukaan kunta on käynnistänyt alueelle kumppanuuskaavahankkeen vuonna 2023. Hankkeessa kunta asemakaavoittaa rakennuspaikan yhteistyökumppanin kanssa yhteisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti.

den mukaisesti. Laukaan kunnan visiona on, että kiinteistölle toteutetaan arkkitehtuuriltaan ja materiaaleiltaan korkeatasoisia kaupunkipientaloasuntoja, joka on toteutettu tiiviisti ja tehokkaasti. Kaavamuutoksen tarkoituksena on tarkastella yksityiskohtaisemmin mm. alueen käyttötarkoitusta, rakennusoikeuden määrää ja suurinta sallittua kerroslukua.

Kirkonkylän taajaman asemakaavahankkeet

4. Tyvelänsaaren asemakaava

Laukaan kunta omistaa kirkonkylän edustalla olevasta Tyvelänsaaresta noin 7 ha. Saari sijoittuu 140 m etäisyydelle mannerrannasta. Yleiskaavan antamien tavoitteiden mukaisesti saaren rantavyöhykettä kehitetään uudentilaisille asumisen ratkaisuille. Alueen asemakaavassa tarkastellaan mm. kelluvan rakentamisen sekä retkeilyn- ja virkistysmahdollisuuksia. Ennen asemakaavahankkeen vireilletuloa laaditaan selvityksiä mm. alueen luonto- ja maisema-arvioista, soveltuvuudesta rakentamiseen sekä siltaratkaisusta. Alueesta laaditaan myös vaihtoehtoisia suunnitelmia.

5. Rokkakankaan teollisuusalueen asemakaavan muutos ja laajennus

Suunnittelualue sijoittuu Rokkakankaalle asuin- ja teollisuusalueiden väliselle viheralueelle sekä teollisuusalueen eteläpuolelle. Asemakaavamuutoksen tavoitteena on osittain kumota sekä osittain päivittää ja ajantasaistaa voimassa olevia asemakaavoja sekä huomioida yrittäjien tarpeet teollisuuskortteleiden laajentamiseksi.

ASEMAKAAVOITUS

Vihtavuori

7. Seututien 637 tie- ja liittymäjärjestelyjä koskeva asemakaavan muutos

Suunnittelualueeseen kuuluvat seututiehen 637 liittyvien Vihtavuorentien, Hermannintien ja Haavistontien liittymäalueet.

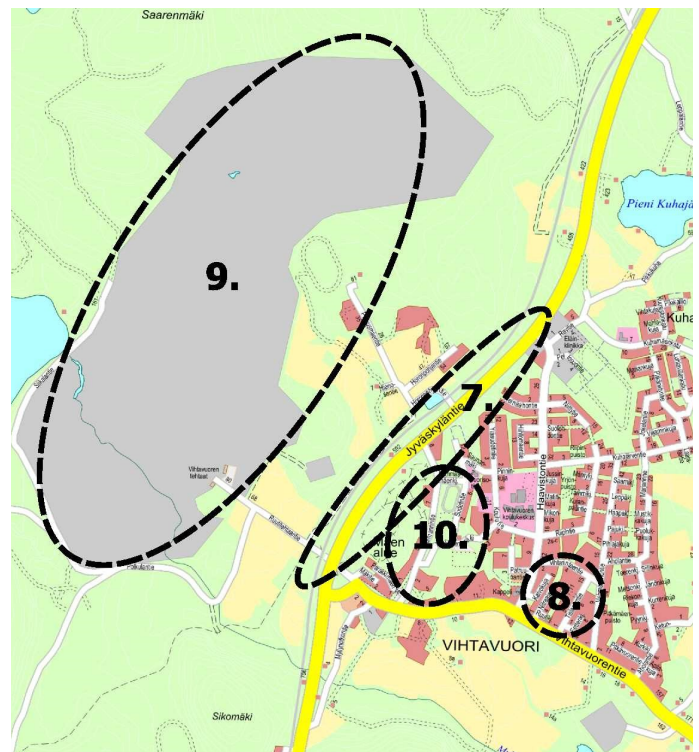
Suunnittelun tavoitteena on muuttaa voimassa olevia asemakaavoja vastaamaan alueelle laadittua, liittymäalueiden parantamista koskevaa, tiesuunnitelmaa. Suunnitelmassa huomioidaan myös Haavistontien uusi katulinjaus. Tiesuunnitelman laatiminen on käynnistetty lokakuussa 2018 ja suunnitelman arvioidaan valmistuvan vuoden 2025 aikana.

8. Nitraajantien ja Kaivokujan alueen asemakaavan muutos

Asemakaavan muutos sijoittuu Vihtavuoren keskustan ja Vehmasahontien väliselle pientaloalueelle. Asemakaavan muutoksen tavoitteena on tutkia ja osoittaa alueen kulkuyhteydet sekä päivittää ja ajantasaistaa voimassa olevia asemakaavaa laadittuihin selvityksiin ja suunnitelmiin perustuen.

6. Oppipojankujan ja Venekujan asemakaavan muutos ja laajennus

Lahnajärvenkatu toteutettiin vuonna 2025. Katualueen lunastuksen yhteydessä kunta osti alueelta raakamaata, joka mahdollistaa Oppipojankujan ja Venekujan alueen kaavaratkaisun uudelleen arvioinnin ja muuttamisen. Kaavahankkeen tavoitteena on täydentää ja muuttaa nykyistä asemakaavaa niin, että asuinalue liittyy luontevasti alueen luonnonympäristöön ja ympäröiviin jo rakentuneisiin asuinalueisiin.

Vihtavuoren taajaman asemakaavahankkeet

9. Vihtavuoren tehdasalueen asemakaava

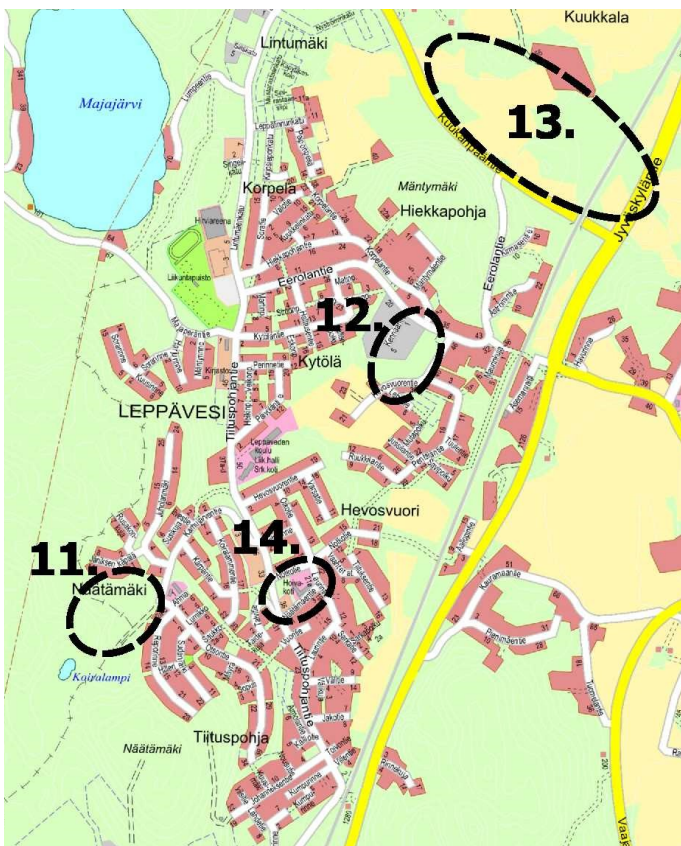
Asemakaavan suunnittelualueena on Vihtavuorella sijaitseva puolustus- ja sotatarvikkeita tuottavien tehtaiden alue, joka on ollut toiminnassa vuodesta 1922. Kaavan laatimisen tarkoituksena on tutkia tehdasalueen maankäytön ja rakentamisen vaikutukset ympäristöön ja ottaa huomioon alueen toimintaan liittyvät kehittämissuhteet. Alueella tapahtuva lisärakentaminen on viime vuosina perustunut yksittäisiin luparatkaisuihin, mutta lisärakentamistarve ja -laatu huomioon ottaen on katsottu tarpeelliseksi ratkaista alueen maankäyttö asemakaavaprosessilla, jonka yhteydessä laaditaan tarvittavat selvitykset sekä vaikutusten arvioinnit.

10. Mäen ja Puiston alueen asemakaavan muutos

Vihtavuoreen perustettiin Valtion Ruutitehdas vuonna 1920 ja rakentaminen alkoi vuonna 1923. Samanaikaisesti rakennettiin Vihtavuoren ensimmäiset virkailijoiden ja työläisten asuinrakennukset Mäen, Ala-Sudetin ja Ylä-Sudetin alueelle. Mäen alueella sijaitsee rivi- ja paritaloja ja Puiston alueella tehtaan johdon asuinrakennuksia vuosilta 1928–1929. Alueiden tyyppitalot ovat insinööri Hugo Karstenin suunnittelema. Ala-Sudetin asuinrakennukset ovat 1930-luvun asuntotuotantoa ja Ylä-Sudetin paritaloalue on 1940-luvun alusta. Vihtavuoren ruutitehtaan hierarkkisesti rakennetut asuinalueet muodostavat korkeatasoisen ympäristön. Koko aluetta leimaa puistomaisuus, puurivit ja sisäänajoteiden porttirakennelmat. Alue on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö, joka kuvaa maamme rakennetun ympäristön historiaa ja kehitystä.

ASEMAKAAVOITUS

Leppävesi

Leppäveden taajaman asemakaavahankkeet

Alueella on voimassa 1980- ja 1990-luvuilla laaditut asemakaavat, joissa vanha arvokas rakennuskanta on suojeltu. Ympäristön ja puiston arvokkaita elementtejä, kuten vanhaa ratapenkkaa tai puurivejä, ei ole suojeltu kaavalla. Myöskään uudisrakentamisen sovittamista miljööseen ei ole ohjattu kaavoissa riittävästi.

Alueen kulttuurihistoriallisten arvojen säilymisen turvaamiseksi asemakaavat tulee uudistaa. Suunnittelun taustalle on laadittu selvitykset mm. alueen luonto- ja maisema-arvoista, kulttuuriympäristöstä ja arkeologiasta.

11. Koiralammen asemakaava

Koiralammen alue sijoittuu asemakaavoitetun alueen ja kunnan rajan väliselle alueelle, Näätämäen päälle. Maastollisesti alue on haastava mm. korkeuserojen ja kosteiden, vettä keräävien painanteiden vuoksi. Asemakaavalla selvitetään, onko Näätämäen asuinalueella mahdollista laajentaa kyseiselle alueelle. Ennen kaavahankkeen edistämistä alueen luonto- ja vesiolosuhteet selvitetään. Lisäksi tarkastellaan ampumaradan meluvaikutuksia.

12. Kytölän alueen asemakaavan muutos ja laajennus

Kaavamuuotosalue sijoittuu Kytölän alueen eteläreunaan. Kaavamuuoksen tavoitteena on tutkia mahdollisuutta laajentaa asemakaavaa kaavattomalle Hevosvuorentien luoteispuolelle ja osoittaa alueelle muun muassa yleisten rakennusten korttelialue sekä asumista. Samalla on tarpeen tarkastaa ja päivittää alueen asemakaavaa muilta osin.

13. Kuukanpääntien pohjoispuolen asemakaava

Kunnalla on raakamaavarantoa Kuukanpääntien pohjoispuolella. Yleiskaavassa alue on osoitettu työpaikka- ja kaupallisten palveluiden alueena. Asemakaavassa aluetta tarkastellaan yleiskaavaan osoitettuihin käyttötarkoituksiin. Asemakaavatyön yhteydessä tullaan ratkaisemaan myös alueen liittyminen maantiehen 638 (Kuukanpääntie) sekä siihen liittyvät liittymäjärjestelyt.

14. Notkotien asemakaavan muutos

Kaavamuuotosalue sijoittuu Notkotien ympäristöön. Kaavahankkeen tavoitteena on ajantasistaa asemakaava vastaamaan alueen nykyisiä ja tulevia maankäytön tarpeita. Tavoitteena on Leppäveden keskustassa tarjolla olevien kaupan- ja asumisen vaihtoehtojen monipuolistaminen ja tämän kautta taajaman houkuttelevuuden lisääminen. Suunnittelun lähtökohtana on alueen elinvoimaisuuden ja erilaisten asumismuotojen tarjonnan parantamiseksi vuonna 2020 laadittu Leppäveden kehittämissuunnitelma (Ramboll Oy).

ASEMAKAAVOITUS

Lievestuore

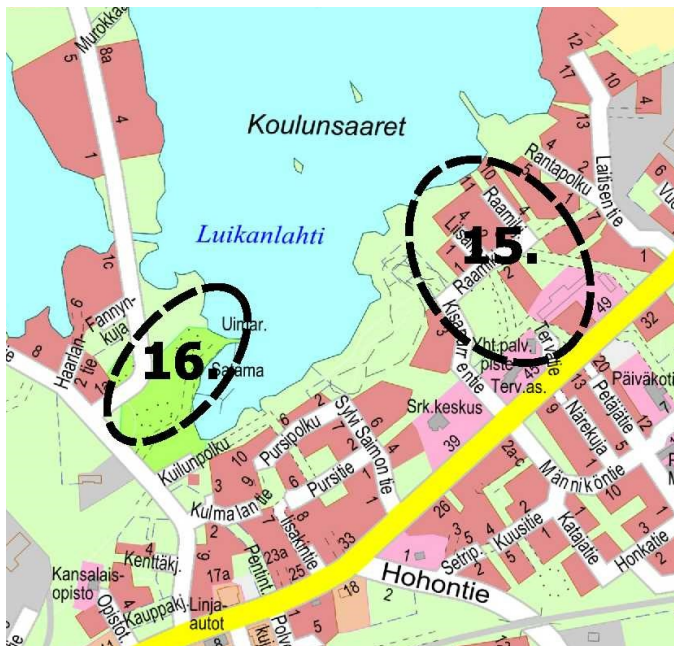
15. Tervämäen koulun alueen asemakaavan muutos

Asemakaavam muutoksen tavoitteena on päivittää Tervämäen koulun alueen asemakaava nykyisten maankäytön tarpeiden mukaisiksi. Kaavamuutoksella on tarpeen tarkastella muun muassa korttelialueen käyttötarkoitusta ja tonttijakoa sekä mahdollisia kaavallisia suojelutarpeita. Samalla tarkistetaan ja tarvittaessa päivitetään koulua ympäröivien lähialueiden asemakaavaa muilta osin.

Laukaan kunta on mukana valtakunnallisen Rakennetun ympäristön tietojärjestelmän Ryhti -uudistuksen kumppanitestaushankkeessa yhdessä Keuruun ja Kaarinan kaupunkien sekä Arkance-ohjelmistotoimittajan kanssa. Kumppanitestaushankkeessa on tavoitteena kehittää Arkance-suunnitteluohjelmiston kyvykkyyttä tuottaa tietomallimuotoista kaava-aineistoa. Laukaan kunta laatii Tervämäen koulun alueen asemakaavan muutosta osana Ryhti-kumppanitestaushanketta. (Lisätietoa Ryhti-uudistuksesta: ryhti.syke.fi.)

16. Haarlan rannan asemakaavan muutos

Lievestuoreen keskustan kehittämissuunnitelmassa taajaman vetovoimatekijöiksi on nostettu Lievestuoreenjärven ranta-alueet, satamapuisto ja satama. Asemakaavan muutoksella tutkitaan mahdollisuutta lisätä asuinrakentamista vesistön välittömään läheisyyteen. Lisäksi kaavalla mahdollistetaan satama-alueen kehittäminen mm. vesistömatkailua palvelevaksi. Alueen luonto- ja maisema-arvot on selvitetty kesällä 2019.

Lievestuoreen taajaman asemakaavahankkeet

Vuontee, Vehniä ja Haarala

17. Vuonteen asuinalueen asemakaava

Suunnitteluala sijaitsee Vuonteen kylässä, Luonnonva-rakesuksen entisen tervetaimiaseman alueella.

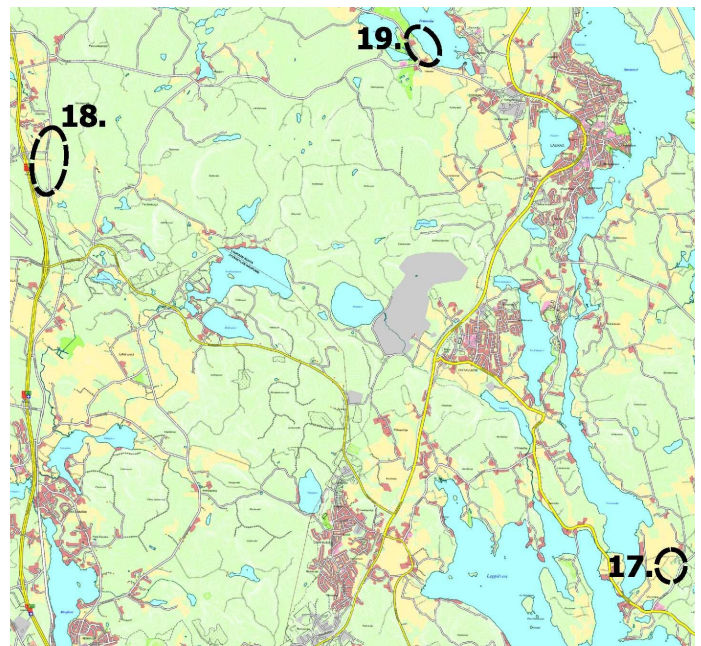
Asemakaavalla on tavoitteena suunnitella noin 20 pientalotontin ekologinen, vähähiilinen ja yhteisöllinen asu-toalue. Asuinalueen erityispiirteiksi on alustavasti määriteltä puurakentaminen, vähähiiliset asumisen ratkaisut, mahdollisuus yhteiseen ruoantuotantoon, yhteisölliset tilat ja virkistysalueet. Asumista tukevat hyvät lähipalvelut (Satavuon ekokoulu ja päiväkot) sekä kulkuyhteydet taajama- ja kaupunkikeskuksiin.

18. Laukaanportin yritysalueen asemakaava

Valtatie 4:n sekä siihen liittyvän rinnakkaistieverkoston toteuttaminen sekä onnistuneet raakamaan hankinnat antaa mahdollisuudet yleiskaavan mukaisten maankäytön suunnitteluun ja toteutukseen. Asemakaavan tavoitteena on osoittaa alueita yritys- ja teollisuusrakentamiseen.

19. Ratsurannan ranta-asemakaava

Nk. Ratsurannan alue sijaitsee Peurunkajärven lounaisrannalla Haaralassa, Peurunkagolfn naapurissa. Kunnan tavoitteena on kehittää alueen matkailupalveluja, jotka osaltaan tukevat ja täydentävät olemassa olevaa palvelutarjontaa. Suunnittelussa huomioidaan mm. nykyisen rakennuskannan hyödyntämisen mahdollisuudet, liiketurvallisuus ja alueen tämän hetkiset toiminnot. Uusi-na toimintoina tarkastellaan mm. caravan-aluetta ja vuokramökkitoimintaa. Suunnittelu etenee, kun hankkeelle löytyy yhteistyökumppani.

Muut asemakaavahankkeet

KAAVOITUKSEN OHJELMOINTI VALTUUSTOKAUDELLE 2025-2029

Kaavahankkeita edistetään henkilö- ja taloudellisten resurssien puitteissa.

YLEISKAAVOITUSOHJELMA

	2025				2026				2027				2028				2029			
	kevät	kesä	syksy	talvi	kevät	kesä	syksy	talvi	kevät	kesä	syksy	talvi	kevät	kesä	syksy	talvi	kevät	kesä	syksy	talvi
1. Vihtavuoren taajaman yleiskaava (virrellä)																				
2. Mörikökorven yleiskaava																				
3. Leppäveden taajaman yleiskaava																				
4. Lieve suureen yleiskaava																				
5. Vehniän yleiskaava; pohjoisosa (virrellä)																				
6. Keski-Laukaan eteläosan yleiskaavan uudistaminen																				
7. Kuusan kylän yleiskaavan uudistaminen																				
Rantayleiskaavojen uudistaminen																				
8. Kanavareitin rantaosayleiskaava; osa-alue I, II ja III																				
9. Lieve suureenjärven ja Kuhanieni-Tarvaalan kylä- ja rantayleiskaava																				

ASEMAKAAVOITUSOHJELMA, merkittävimmät asemakaavahankkeet

	2025				2026				2027				2028				2029			
	kevät	kesä	syksy	talvi	kevät	kesä	syksy	talvi	kevät	kesä	syksy	talvi	kevät	kesä	syksy	talvi	kevät	kesä	syksy	talvi
Kirkonkylä																				
1. Seututien 637, Uimarannan, Ahlntien ja Sulkusillan tien asemakaavan muutos																				
2. Sataman ja satamapiston asemakaavan muutos																				
3. Jokiniementie 9 (*)																				
4. Tyvelänsaaren asemakaava																				
5. Rokkakankaan teollisuusalueen asemakaavan muutos ja laajennus																				
6. Oppipojoankujan ja Venekujan asemakaavan muutos ja laajennus																				
Vihtavuori																				
7. St 637 tie- ja liittymäjärjestelyjä koskeva asemakaavan muutos																				
8. Niiraajantien ja Kairokujan alueen asemakaavan muutos																				
9. Vihtavuoren tehdasalueen asemakaava (*)																				
10. Mäen asuinalueen ja Puiston asemakaavan muutos																				
Leppävesi																				
11. Koiralammen asemakaava																				
12. Kyttilän alueen asemakaavan muutos ja laajennus																				
13. Kuukampaan tien pohjoispuolen asemakaava																				
14. Notkotien asemakaavan muutos (*)																				
Lievestuore																				
15. Tervämäen koulun alueen asemakaavan muutos																				
16. Haarlan rannan asemakaavan muutos																				
Vuontee																				
17. Vuonteen asuinalueen asemakaava																				
Vehniä																				
18. Laukaanportin asemakaava I																				
Kunnan laaditavat ranta-asemakaavat																				
19. Ratsurannan ranta-asemakaava; edellyttää kumppania																				

valmisteluvaihe

selvitykset

ehdotusvaihe

*) hankkeeseen liittyy sopimus / sopimuksia

hyväksyminen

hankkeeseen liittyy sopimus / sopimuksia

konsulttityö

hankkeeseen liittyy sopimus / sopimuksia

RAKENNUSJÄRJESTYS

Jokaisessa kunnassa tulee olla rakennusjärjestys (RakL §17). Rakennusjärjestyksen tavoitteena on edistää suunnitelmallista ja alueelle sopivaa rakentamista, kulttuuri- ja luonnonarvojen huomioon ottamista sekä hyvän elinympäristön toteutumista ja säilyttämistä.

Rakennusjärjestys on rakentamista koskevaa lainsäädäntöä (RakL, AKL, MRA) ja kunnan kaavoja täydentävä asiakirja. Rakennusjärjestys osoittaa kunnan tavoitteet ja vaatimukset rakentamiselle sekä antaa muita sääntöjä täydentävää tietoa rakentajille ja suunnittelijoille. Rakennusjärjestys ei muuta yleis- tai asemakaavan sisältöä tai määräyksiä.

Laukaan kunnan voimassa oleva rakennusjärjestys on hyväksytty kunnanvaltuustossa 27.4.2020 §8 ja se on saanut lainvoiman tammikuussa 2022 (HAO 28.1.2022).

Rakennusjärjestyksen uudistaminen

Rakentamislaki (751/2023, RakL), alueidenkäyttölaki ja rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä annettu laki (431/2023, RYTJ-laki) edellyttävät kunnilta merkittävän määrän erilaisia toimenpiteitä. Näistä yksi on rakennusjärjestyksen päivittäminen vastaamaan muuttunutta lainsäädäntöä. Rakentamislaki astuu voimaan 1.1.2025, mutta siirtymäaikaa on kolme vuotta. Rakennusjärjestyksen tulee olla voimassa viimeistään 1.1.2027.

Laukaan kunnan rakennusjärjestyksen uudistamisen tavoitteena on muuttaa voimassa oleva rakennusjärjes-

tys vastaamaan muuttunutta lainsäädäntöä. Tavoitteena on myös huomioida rakennusjärjestyksen määräyksissä kunnan ylempitasoiset strategiset suunnitelmat (mm. kuntastrategia, maankäytön rakennemalli, maapoliittinen ohjelma, metsäohjelma) sekä saadut kokemuksen ja käytännön havainnot niin, että rakennusjärjestys on toimiva, ottaa entistä paremmin huomioon paikalliset olosuhteet ja tuottaa hyvää elinympäristöä. Nykyinen rakennusjärjestys on sisällöllisenä pohjana muutoksille. Uudistuksessa käytetään hyödyksi mm. valtakunnallisia malleja ja ohjeistuksia.

Rakennusjärjestyksen uudistaminen on tullut vireille ja sen laatimista ohjaa kunnanhallituksen nimeämä ohjausryhmä (11.08.2025 § 190). Luonnos rakennusjärjestykseksi on ollut nähtävillä syksyllä 2025. Rakennusjärjestysehdotusta valmistellaan nähtäville huomioiden luonnoksesta saadut lausunnot ja muu palaute. Prosessiin osallistaminen on kuvattu osallistumissuunnitelmassa.

KAHAVARANTO

Kaavavaranto tarkoittaa kunnan lainvoimaisissa asemakaavoissa olevia rakentamattomia rakennuspaikkoja. Kaavavarantolaskelmissa on vakiintunut käytäntö jakaa tontit pientalo- ja kerrostalotontteihin sekä yritys- ja teollisuustoimintaan varattuihin tontteihin. Asemakaavavaranto poistuu, kun asemakaavan mukainen rakennuspaikka on luovutettu.

Kunta asemakaavoittaa rakennuspaikkoja asumiseen neljässä taajamassa yleisen tonttimarkkinatilanteen ja palvelutarjonnan mukaan. Tällä hetkellä kunnalla on omistuksessaan noin 269 rakentamatonta asemakaavan mukaista omakotitalotonttia ja maankäyttösopimusten myötä yksityisillä noin 20 tonttia. Tämä tonttivaranto riittää noin 860 asukkaan tarpeisiin^{*)}. Lisäksi asemakaavoissa on noin 108 yksityisen omistuksessa olevaa rakennuspaikka, joiden rakentamiseen on pyritty kannustamaan mm. korotetulla kiinteistöverolla.

Kirkonkylällä ja Lievestuoreella kunnan kaavavaranto omakotitalotonttien osalta on hyvä. Leppävedellä ja Vihtavuorella tonttivaranto on kohtalainen ja riittää noin 4-7 vuodeksi eteenpäin.

Kunnalla on omistuksessaan rivitalotonttivarantoa muutamana vuoden tarpeisiin. Rivitalotonttien kysyntä on vähäistä. Yleinen trendi on edelleen toteuttaa paritaloratkaisu erillispientalotontille.

Kunnalla on omistuksessaan rakentamattomia kerrostalotontteja kirkonkylällä, Leppävedellä ja Lievestuoreella. Kirkonkylän varanto riittää noin kolmen vuoden tarpeisiin. Varannon kasvattamista tarkastellaan Vuojärven itärannalle yleiskaavaratkaisun mukaisesti. Lievestuoreella kerrostalotonttivaranto riittää pitkälle tulevaisuuteen. Leppäveden taajaman keskustassa on kahden kerrostalon kaavavaraus.

^{*)} Laukaan kunnassa asuvan perheen keskipää on 2,96 henkilöä (kaikki perhemuodot). Lapsiperheen koko on 4,08 henkilöä. (Tilastokeskus 2024).

Asemakaavojen asumiseen varattujen pientalojen rakennuspaikkojen kaavavaranto (9/2025)

	kirkonkylä	Vihtavuori	Leppävesi	Lievestuore	yhteensä
kunnan	78	94	42	55	269
yksityisten	34	5	22	47	108
yhteensä	112	99	64	102	377

Kunnalla on yritys- ja teollisuustoimintaan varattuja korttelialueita kaikissa taajamissa, mutta kaavavaranto ei ole kaikkialla riittävä kysyntään nähden. Leppävedellä tonttitarjonta on parantunut Lintumäen (Sorajyvän) alueen avaamisen myötä, mutta Vihtavuorella puolestaan ei ole tarjolla lainkaan yritystoiminnalle sopivaa tonttia. Kirkonkylän Rokkakankaalla on luovutettavissa muutama rakennuspaikka. Taajamista Lievestuoreella on paras yritystonttitarjonta valtatie 9 varressa.

Taajamien lisäksi kunta toimii aktiivisesti myös Vehniän alueen kehittämiseksi. Valtatie 4 parantaminen moottoritieksi ja siihen liittyvät rinnakkaistieratkaisut

antoivat mahdollisuuden sijoittaa yritystoimintaa näkyvälle paikalle hyvien liikenneyhteyksien varteen. Vuorenmäen asemakaavan alue on ollut merkittävä avaus yritystoiminnan sijoittamiseksi alueelle. Kunta hankkii myös aktiivisesti raakamaata Vehniän yleiskaavassa osoitetuilta yritysalueilta rinnakkaistien varrelta. Alueiden brändäystä ja markkinointia pyritään edistämään hanketoiminnan kautta.

Mörkökorven aluekehittämisen kautta tavoitellaan alueelle kiertotaloustoiminnan kehittymistä. Alueen kehittäminen saattaa edellyttää raakamaan hankintaa.

Kunnan omistamien asemakaavojen yritystoimintaan va-

	kirkonkylä	Vihtavuori	Leppävesi	Lievestuore	Vehniä	yhteensä
ha	2,6	0	13,5	20,8	7,2	44,21
k-m²	10 513	0	52 960	95 422	28 830	187 724

MAANKÄYTTÖSOPIMUKSET

Maankäyttösopimuksilla tarkoitetaan kunnan ja maanomistajan välillä tehtävää yksityisoikeudellista sopimusta muun kuin kunnan omistaman maan kaavoittamisesta ja kaavan toteuttamisesta. Tyypillinen sopimus sisältää asemakaavan toteuttamisen vastuun, osapuolten oikeudet ja velvoitteet sekä kustannusten jaon. Lisäksi sovitaan yleisten alueiden alueluovutuksista tai mahdollisista aluevaihdoista. Lain mukaan kaavojen sisällöstä ei sen sijaan voida sopia sitovasti. Kaavojen julkinen valmistelu ja kansalaisten vaikutusmahdollisuus varmistetaan myös siten, että maankäyttösopimus voidaan tehdä sitovasti vasta sen jälkeen, kun kaavaluonnos tai -ehdotus on ollut julkisesti nähtävillä. Maankäyttösopimuksesta tiedotetaan kaavan laatimisen yhteydessä (MRL 91 B §).

Laukaan kunta on linjannut yksityisen maan kaavoittamisesta kunnanvaltuuston hyväksymässä **maapoliittisessa ohjelmassa** marraskuussa 2014 seuraavasti:

Yksityisen maan asemakaavoittamista harkitaan kaavamuutostilanteissa ja ensimmäisen asemakaavan laatimiseksi ainoastaan kunnan omistamiin alueisiin luontevasti liittyvillä, pinta-alaltaan pienillä alueilla. Elinkeinoelämää palvelevia uusia alueita asemakaavoitetaan ainoastaan kunnan omistamille alueille.

Laukaan kunnalla on voimassa seuraavat maankäyttösopimukset ja niiden tilanne:

- Leppävesi, Näätämäen asemakaava
 - Koskee kiinteistöä 410-406-7-730 Pieveslehto II
 - Sopimus hyväksytty kvalt 15.11.2024
 - Kunta ei ole toteuttanut alueelle infraa, minkä vuoksi sopimus on vielä aktiivinen.
- Kirkonkylä, Koskisen alueen asemakaava
 - Koskee kiinteistöjä 410-409-3-72 Vuojala , 410-409-3-73 Vuonlahti ja 410-409-3-74 Mariala
 - Sopimus hyväksytty kvalt 10.12.2007
 - VL-alue on lunastamatta kunnalle. Alue siirtyy sopimuksen mukaan korvauksetta.
- Kirkonkylä, Kylmäniemen asemakaava
 - Koskee kiinteistöä 410-409-94-1 Pikkumetsä
 - Sopimus hyväksytty kvalt 21.3.2011
 - Yksi rakennuspaikka sopijaosapuolella myymättä.
- Kirkonkylä, Rokkakankaan ja asemanseudun asemakaavan muutos
 - Koskee kiinteistöjä 410-410-1-14 Rokkala , 410-410-1-63 Hiekkaharju, 410-410-1-112 Tiehuhta ja 410-410-1-160 Mattila
 - Sopimus hyväksytty khall 2.2.2015
 - Kunta ei ole toteuttanut alueelle infraa, minkä vuoksi sopimus on vielä aktiivinen.
- Leppävesi, Näätämäen asemakaavan muutos ja laajennus
 - Koskee kiinteistöjä 410-406-7-240 Suopalsta, 410-406-7-693 Multalaakso, 410-406-7-730 Pieveslehto II, 410-406-7-781 Näätämäki , 410-406-7-872 Näätärinne, 410-406-7-879 Kartaani, 410-406-7-940 Näätäkumpu
 - Sopimukset hyväksytty khall 31.3.2025
 - Toimijat toteuttavat sopimuksen mukaiset katurakenteet korvauksetta.

Maankäyttösopimukseen liittyy kunnalle taloudellisia, oikeudellisia, hallinnollisia sekä maineeseen vaikuttavia riskejä. Merkittävin riski on taloudellinen; kunta voi joutua kattamaan suuren osan infran rakentamisen kustannuksista esimerkiksi kustannusten nousun, hankkeiden viivästymisen tai maanomistajan maksukyvyttömyyden vuoksi. Yritysalueilla maankäyttösopimukseen perustuva menettely voi lisäksi heikentää kunnan mahdollisuuksia ohjata alueen kehittämistä elinkeinopolitiikan näkökulmasta, sillä kunta ei voi vaikuttaa esimerkiksi rakennuspaikkojen luovutustapaan, toteutusaikatauluun tai alueelle sijoittuvan yritystoiminnan luonteeseen.

PAIKKATIETO

Paikkatieto on tietoa kohteista ja ilmiöistä, jolle voidaan määritellä maantieteellinen sijainti esimerkiksi koordinaateilla tai osoitteilla. Se yhdistää kohteen sijainti- ja ominaisuustiedon muodostaen kokonaisuuden, jota voidaan esittää visuaalisesti karttana. Kunta tuottaa ja ylläpitää moninaista paikkatietoaineistoa omaan sekä kuntalaisten ja toimijoiden tarpeisiin.

Kartoitus

Ajantasalla oleva laadukas kantakartta on yksi kaavoituksen ja suunnittelun tärkeimmistä lähtöaineistoista. Laukaan kunnan ylläpitämä kantakartta kattaa tällä hetkellä kaikki neljä taajamaa sekä hieman näiden ulkopuolisia alueita. Kantakarttaa laajennetaan ja täydennetään erillisin kuvauksin ja mittauksin tarpeen vaatiessa. Kantakartta on vektorimuotoinen ja se täyttää mittausluokan 2 tarkkuusvaatimukset.

Täsmällinen tieto infran johtojen sijainnista on tärkeää sekä suunnittelussa että käytännön rakentamishankkeissa. Johtotietoja ylläpidetään johtokartalla, jossa on kattavasti maanalaisten johtojen sijaintitiedot yleisiltä alueilta. Johtokarttatietoa luovutetaan vain tarkasti rajatuilta alueilta perusteltua tarkoitusta varten, koska johtotiedot sisältävät kriittiseen infrastruktuuriin täsmällistä sijaintitietoa. Kriittinen infrastruktuuri on yhteiskunnan toiminnan kannalta olennaisia rakenteita ja järjestelmiä, kuten energia-, vesi-, tietoliikenne- ja liikenneverkkoja sekä niihin liittyviä johtoja ja laitteita.

Kunnan paikkatietopalvelut tekevät maastomittauksia kunnan omia tarpeita varten, joita ovat mm. infrarakentaminen, kiinteistönmuodostus, kaavoitus, rakentamisen ohjaus ja maa-aineslupien valvonta.

Laukaan kunta valvoo toistaiseksi myös Konneveden kunnan kaavoitusmittauksia ja hyväksyy kaavojen pohjakartat.

Paikkatietopalvelut

Kunnan itsensä tuottamaa sekä avoimista lähteistä saatavaa paikkatietoa katsellaan ja käsitellään Trimble Locus -paikkatietoympäristössä. Ympäristössä tietoa voidaan hallita, analysoida, esittää visuaalisesti karttoina ja yhdistää eri aineistoja. Paikkatieto on yksi väline tiedolla johtamisessa.

Laukaan kunta toimii seutukäyttäjänä Jyväskylän paikkatietoympäristössä (Trimble Locus). Kunta vastaa omalta osaltaan kuntarekisteri- ja paikkatietojärjestelmässä olevien aineistojen ylläpidosta ja kehittämisestä sekä ohjelmistoympäristön sekä siihen liittyvien sähköisten palveluiden toimivuudesta ja kehittämisestä.

REKISTERIT KUNTOON

Laukaan rakennuskannan inventointi

Laukaan kunnassa on kunnanvaltuuston päätöksellä (5.12.2016 § 41) tarkastettu ja korjattu rakennus- ja huoneistorekisterien ajantasaisuutta projektiluontoisesti. Laukaan alueella sijaitsevista rakennuksista on tiedot kunnan omassa rekisterissä, Väestötietojärjestelmän rakennus- ja huoneistorekisterissä sekä Verohallinnon rekisterissä. Näitä rekistereitä tutkittaessa on löytynyt virheitä ja puutteita, eivätkä kaikki tiedot ole yhteneviä tai vastaa todellista tilannetta. Mahdolliset korjaukset tehdään kunnan rekisteriin, josta tiedot toimitetaan tämän jälkeen väestötietojärjestelmään ja Verohallinnolle.

Projektin ensisijainen tavoite on ollut siis rekisterien eheyttäminen ja korjaaminen vastaamaan toteutunutta, ja toissijainen tavoite kiinteistöverotulotuottojen kasvattaminen. Selvitystyö on kohdistettu alueille, joissa on havaittu merkittävimmät rekisterivirheet. Vuosien 2017-2024 aikana on tarkastettu koko kunnan kiinteistökannasta 54% (5947 kiinteistöä) ja rakennuskannasta 39% (7512 rakennusta). Selvityksen aikana kunnan kiinteistöverotulotuotto on kasvanut Verohallinnon tilastotietokannan mukaan noin 1,9 miljoonalla eurolla (vuonna 2024 tuotto yht. 5 829 480 €). Projektin aikana uutta verotettavaa kerrosalaa on ilmoitettu verottajalle yhteensä 266 560 m², joka tarkoittaa arviolta 220 000 - 260 000 euron verokertymää vuosittain.

Projektissa on keskitytty tarkastamaan ja korjaamaan rekisterin suurimpia poikkeamia ja ristiriitaisuuksia, jonka myötä myös suurimmat kiinteistöverotulotuottoa kasvattavat toimet on tehty. Korjattavien kerrosalojen jäädessä pieniksi, ei projektista saatava verotulotuotto ole enää niin merkittävä. Lisäksi rekisterin korjaamiseen ja verottajalle ilmoittamiseen vaikuttaa muuttunut rakentamislaki (voimaan 1.1.2026), joka sallii alle 30m² suuruisen rakennuksen rakentamisen ilman lupamenettelyä. Kunnalla ei ole mahdollisuus kirjata näitä rakennuksia rekisteriin, jolloin vastuu tietojen toimittamisesta verottajalle on kiinteistön omistajalla.

Kunnan taloudellinen tilanne ja rakennusvalvonnan resurssit huomioon ottaen projektin jatkamiselle tällä hetkellä ei ole edellytyksiä. Jatkossa rakennusvalvonta korjaa rekisterissä havaitut virheet oman työnsä ohella.

Omistajat ovat edelleen velvollisia tarkastamaan Verohallinnolta tulevan kiinteistöveron ilmoitusosan ja tekemään siihen tarvittavat päivitykset. Näin varmistetaan, että rakennukset saadaan oikein kaikkiin rekistereihin.

RAKENNETUN YMPÄRISTÖN TIETOJÄRJESTELMÄ

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmä Ryhti kokoaa yhteen alueidenkäytön ja rakentamisen tiedot valtakunnallisesti. RYHTI koostuu alueidenkäytön tietovarannosta ja rakennustietovarannosta. Yhteinen järjestelmä ja toimintatapa keventävät ja selkeyttävät tiedonhallintaa. Laadukkaampi tieto auttaa kestävän elinympäristön suunnittelussa ja päätöksenteossa. Uusi toimintamalli edellyttää muutoksia kuntien tietojärjestelmiin, ohjelmistoihin ja rajapintoihin.

Alueidenkäytön tietovaranto ja tietomallipohjainen kaavoitus

Tietomallipohjaisella kaavoituksella ja suunnittelulla tuotetaan tietoa rakenteisessa muodossa, jota eri tietojärjestelmät pystyvät lukemaan. Tietomallipohjainen suunnitelma ei ole enää sidottu yhteen ainoaan esitystapaan, kuten paperi- tai PDF-tulosteena tuotettuun karttakuvaan, vaan sitä voidaan esittää erilaisilla välineillä. Tämä mahdollistaa sen, että kaavatiedoista pystytään nykyistä helpommin tuottamaan karttasovelluksen avulla erilaisia interaktiivisia visualisointeja ja teemakarttoja tai tuottamaan tilastotietoja, jotka esitetään teemakarttoina, taulukoina tai kaavioina. Tieto on myös paremmin haettavissa.

Kuntien järjestelmissä oleva tieto on jo suurelta osin rakenteisessa muodossa. Uutena toimintatapana on, että tieto tuotetaan jatkossa yhdessä sovitussa ja valtakunnallisesti yhteentoimivassa muodossa. Valtakunnallinen muoto täyttää myös EU-lainsäädäntöjen vaatimukset tiedon saavutettavuudelle, yhteentoimivuudelle ja uusiokäytölle.

Kaavoituksen tietomallimuotoisuudesta säädetään alueidenkäyttölaissa (132/1999) ja rakennetun ympäristön tietojärjestelmälaissa (RYHTI 431/2023). Kunnan tulee siirtyä tietomallipohjaiseen kaavoitukseen ja toimittaa tietomallimuotoista aineistoa valtakunnalliseen järjestelmään lain siirtymäajan puitteissa vuoteen 2029 mennessä. Suomen ympäristökeskus SYKE, kunnat ja maakuntien liitot ovat alueidenkäytön tietovarannon yhteisrekisterinpitäjiä. Laukaan kunnan tavoitteena on, että uudet kaava-aineistot tuotetaan yhteentoimivassa muodossa jo lain siirtymäaikana.

Ympäristöministeriöllä on varattuna rahoitusta jaettava kunnille tietomallimuotoisen suunnittelun edistämiseksi. Laukaan kunta on mukana hankkeessa, jonka tavoitteena on kehittää Arkance -suunnitteluohjelmiston kyvykkyyttä tuottaa tietomallimuotoista kaava-aineistoa. Laukaan kunta käyttää ohjelmistoa tällä hetkellä asemakaavatyössä. Hankkeen päähakijana toimii Kaarinan kaupunki. Laukaan kunta ja Keuruun kaupunki ovat mukana testaamassa suunnitteluohjelmistoa sen kehityksen eri vaiheissa.

Rakennustietovaranto

Rakentamisen luvituksen uudistamisesta säädetään 1.1.2025 voimaan tulessa rakentamislaisissa ja rakennetun ympäristön tietojärjestelmälaissa. Nykyisellään kunnat toimittavat rakennustietoja Digi- ja väestötietoviraston ylläpitämään väestötietojärjestelmään. Jatkossa tiedon määrä kasvaa hieman, ja myös toimitettava tietosisältö osin muuttuu, kun tietoja ryhdytään toimittamaan RYT-järjestelmään.

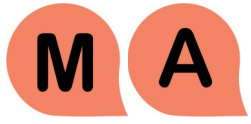
Toimitettava tieto eli rakennustietovaranto sisältää rakentamislain 72 ja 73 §:ssä säädetty rakentamista koskevat tiedot, joita ovat mm. rakentamislupapäätös, rakennuksen suunnittelu- ja toteutumamalli sekä katselmuspöytäkirjat.

Toimintatapojen muutoksesta huolimatta rakennusluvituksen vastuut pysyvät ennallaan. Rakennussuunnitelmat tuotetaan jatkossa ensisijaisesti rakennuksen tietomalleina (IFC). Rakennuslupia voidaan kuitenkin edelleen käsitellä myös perinteisinä 2D-suunnitelmapiirustuksina.

Kuntien tulee toimittaa rakennetun ympäristön tietojärjestelmään rakentamista koskevat tiedot viimeistään 1.1.2028 alkaen. Kunnilla on kuitenkin velvollisuus vastaanottaa tietomallimuotoisia rakentamislupia jo lain tullessa voimaan vuonna 2025.

Ryhti **Syke**

MAA- JA ASUNTOPOLIITTINEN OHJELMA

Maapoliittinen ohjelma on asiakirja, jossa valtuusto määrittelee maapoliittiset tavoitteet ja periaatteet. Ohjelma on hyvä tapa varmistaa maapolitiikan keinojen linjakas ja tehokas hyödyntäminen. Maapoliittisia tavoitteita ovat muun muassa hyvän ja tavoitteellisen yhdyskuntarakenteen turvaaminen, kohtuuhintaisen tonttimaan tarjonnan edistäminen ja yhdenvertaisuusperiaatteen toteuttaminen.

Asuntopoliittinen ohjelma linjaa asumisen kehittämistä ja ohjaa asuntorakentamista vastaamaan alueen tarpeita ja strategisia tavoitteita. Se toimii työkaluna kaavoituksessa, maapolitiikassa ja elinkeinopolitiikassa, ja sen avulla varmistetaan asukkaille sopivat, kohtuuhintaiset ja laadukkaat asunnot.

Maapolitiikka ja yleiskaavoitus ovat strategisen suunnittelun välineitä. Maapolitiikalla tarkoitetaan niitä kunnan toimintoja, jotka liittyvät maa-alueiden hankintaan, luovuttamiseen, näihin johtavien sopimusten laatimiseen, maanhallintaan sekä asemakaavojen toteutumisen edistämiseen. Maapolitiikkaa ja kaavoitusta yhdessä kutsutaan **maankäyttöpolitiikaksi**, joka saa tavoitteensa kuntasuunnittelusta. Maapolitiikan, yleiskaavoituksen, asunto- ja elinkeinopolitiikan sekä muun aktiivisen vuorovaikutuksen avulla päästään kunnan strategisen suunnittelun tavoitteisiin.

Laukaan kunnan päämääränä on olla elinvoimainen ja kilpailukykyinen kunta Jyväskylän kaupunkiseudulla. Maapolitiikan avulla tarjotaan monipuolisia ja houkuttelevia asumismahdollisuuksia ja vetovoimaisia yritysalueita, turvataan hyvä yhdyskuntarakenne sekä edistetään kohtuuhintaisen tonttimaan tarjontaa. Maapoliittinen suunnittelu otetaan vahvasti mukaan jo yleiskaavoituksessa, jonka jälkeen suunnitelmien mukaiset alueet pyritään saamaan käyttöön aktiivisella ja avoimella vuorovaikutuksella sekä käyttämällä maankäyttö- ja rakennuslain mahdollistamia maapoliittisia keinoja. Tämä edellyttää pitkäjänteistä ja johdonmukaista toimintalinjaa, jolloin valmistelutyön ja poliittisen päätöksenteon tulee olla sitoutunut noudattamaan maapolitiikan linjauksia myös hankalissa tilanteissa.

Maapoliittinen ohjelma

Laukaan kunnan ensimmäinen laajempi maapoliittinen ohjelma hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 10.11.2014 §113. Ohjelma on antaa linjaukset maapoliittisten ratkaisujen valmisteluun ja on ollut tukena maapoliittisten keinojen käyttämiselle. Samalla se on antanut tietoa kunnan maankäyttöön liittyvästä toimintapolitiikasta kuntalaisille, päättäjille ja eri sidosryhmille. Lainsäädäntö ja kunnan eri strategiat antavat pohjan maanpoliittisen ohjelman toimivuuden analysoinnille ja tarkastamiselle valtuustokauden 2025-2029 aikana.

Asumisen strateginen suunnittelu ja johtaminen

Asumisen strategisella johtamisella tarkoitetaan kunnan tai alueen pitkäjänteistä suunnittelua ja päätöksentekoa asumisen kehittämisessä siten, että se tukee väestön tarpeita, elinkeinoelämää ja kestävästä yhdyskuntarakennetta.

Kunnan myönteiseen väestön kehitykseen voidaan vaikuttaa hyvillä asumisen olosuhteilla ja asumisen jatkuvalla kehittämisellä. Monipuolisen tonttitarjonnan lisäksi asumisen määrätietoinen kehittäminen vahvistaa kunnan veto- ja pitovoimaa. Asuminen tulee olla siten mukana myös strategisissa pohdinnoissa ja suunnittelussa.

Asumisen teema on moninainen ja se on laajempi kuin pelkkä maankäytöllinen näkökulma. Siihen kytkeytyy vahvasti elämänlaatuun ja hyvinvointiin vaikuttavat seikat, kuten terveys, asuinolot ja ympäristön viihtyisyys. Teeman laajuus on osa kehittämisen haastetta, ja sitä käsitellään kunnan eri palvelualueilla erilaisista näkökulmista ja lähtökohdista. Tämä on myös haaste asumisen kokonaisuuden johtamiseen sekä resurssointiin.

Asumisen strategisen suunnittelun lähtökohdaksi on tunnistettava kunnan ja sen eri alueiden vahvuuksia, joiden kautta on mahdollista löytää kehitettäviä ja konseptoitavia asumisen vaihtoehtoja. Konseptoinnin lisäksi myös viestinnällä ja markkinoinnilla on iso merkitys strategian onnistumisessa.

Vuonna 2026 on tavoitteena laatia kunnan asuntopoliittinen ohjelma, jossa linjataan ja asetetaan tavoitteita asumisen pitkäjänteiseen kehittämiseen

Maapoliittinen ohjelma päivitetään ja uusi asuntopoliittinen ohjelma laaditaan valtuustokauden 2025–2029 aikana.

Lisätietoa kunnan maapolitiikasta:

Maapolitiikka on yksi kunnan strategisen suunnittelun välineistä. Maapolitiikalla tarkoitetaan niitä kunnan toimintoja, jotka liittyvät maa-alueiden hankintaan, luovuttamiseen, näihin johtavien sopimusten laatimiseen, maanhallintaan sekä asemakaavojen toteutumisen edistämiseen.

Maan hankinta

Laukaan kunta pyrkii olemaan aktiivinen hankkiessaan maa-alueita taajamien kasvualueilta ja asemakaavoite-tilta yleisiltä alueilta. Yhdyskuntarakenteen, asumisen, palveluverkon ja liikenteen ratkaisut ovat ratkaisevassa asemassa kunnan tulevaisuuden kilpailukyvyyn ja houkuttelevuuden kannalta. Toimivan ja taloudellisen yhdyskuntarakenteen sekä kohtuuhintaisen tonttitarjonnan turvaamiseksi kunta hankkii maata kasvualueilta hyvissä ajoin ennen asemakaavoitusta. Aktiivisella maanhankinnalla voidaan kehittää yhdyskuntaraken-
netta toivottuun suuntaan. Sen lisäksi kunta hankkii taajamien sisällä olevia yleisiä alueita asemakaavan toteuttamiseksi.

Maanhankinta tukee kuntastrategian kärkiteemoja, joissa tavoitteeksi on asetettu kestävä arki asukkailemme, hyvinvoivat ja uudistumiskykyiset työyhteisöt sekä elinvoimaa työstä ja yrittäjyydestä.

Raakamaalla tarkoitetaan asemakaavattomia alueita, jotka sijaitsevat taajamien kasvualueilla. Kasvualueet määräytyvät maankäytön strategioiden, kuten Jyväskylän seudun MAL-kehityskuvan ja Laukaan maankäytön rakennemalli Liekin, mukaisesti. Niiden lisäksi raakamaa-alueille voi kohdistua yleiskaavoja, jotka sisältävät aluevarauksia eri maankäytöllisiin käyttötarkoituksiin.

Pääsääntöisesti kunta hankkii raakamaata vapaaehtoisilla kiinteistökaupoilla, eli kauppahinta ja muut kaupan ehdot neuvotellaan yhdessä maanomistajan kanssa. Lainsäädäntö antaa kunnalle tietyin ehdoin mahdollisuuden myös aluelunastuksiin. Kunta harkitsee lunastusprosessia vain silloin, jos alue on kunnan kehityksen kannalta merkittävä eikä maanomistajan kanssa päästä kauppaneuvotteluun tai neuvotteluissa ei löydy ratkaisua.

Lainsäädäntö antaa kunnalle mahdollisuuden lunastaa **yleisiä alueita**, joita ovat mm. asemakaavassa osoitetut katualueet, lähivirkistysalueet ja puistot. Useasti esimerkiksi kadun rakentaminen tai parantaminen kohdistuu useille eri kiinteistöille, jolloin selkein tapa on hankkia alueet lunastusmenettelyllä. Lunastusmenettelyn etuna on maanomistajan kannalta se, että maanomistaja voi varmistua tasapuolisesta kohtelusta, koska Maanmittauslaitoksen toimitusinsinööri ja uskotut miehet arvioivat lunastuksen edellytykset ja päättävät puolueettomasti kunnan maksettavaksi määrättävät korvauk-

set. Kunnalle puolestaan hyöty tulee ennen kaikkea resurssien ja ajan säästönä, koska jokaisen maanomistajan kanssa ei tarvitse neuvotella erikseen.

Rakennuspaikkojen luovutus

Kunnalla on tontteja sekä kaavavarannossa (ks. sivu 21) että heti rakennettavissa. Vuosittain luovutettavien tonttien määrään vaikuttaa mm. valtuuston vuosittain vahvistama talousarvio, kunnan yleinen tontti- ja asuntopoliittinen tilanne sekä palveluiden kapasiteetti.

Tontit hinnoitellaan markkina-arvoisesti huomioiden kohtuuhintaisen asumisen edistäminen ja EU:n valtiontukisäännökset. Hintakehitystä seurataan mm. kysynnän, tarjonnan ja toteutuneiden kauppojen perusteella. Asuinrakentamiseen tarkoitettujen tonttien hinta määräytyy aluehinnan perusteella (khal 17.02.2025 §11). Muiden rakennuspaikkojen hinnoista päättää kunnanhallitus.

Rakennuspaikat luovutetaan myymällä ja/tai vuokraamalla.

Maapoliittinen ohjelma

Maapoliittinen ohjelma on kunnan laatima asiakirja, jossa määritellään maapoliittiset tavoitteet. Se antaa linjaukset maapoliittisten ratkaisujen valmisteluun ja on tukena maapoliittisten keinojen käyttämiselle.

Laukaan kunnan maapoliittinen ohjelma on hyväksytty kunnanvaltuustossa 10.11.2014 § 113. Ohjelman uudistaminen on ajankohtaista muuttuvan lainsäädännön ja toimintaympäristön johdosta. Tavoitteena on, että maapoliittinen ohjelma päivitetään samassa prosessissa asuntopoliittisen ohjelman laatimisen kanssa.

ASUMINEN

Asumiskatsauksen tarkoituksena on tuottaa tietoa koko kunnan sekä sen eri tilastoalueiden väestökehityksestä ja asumisen ilmiöistä. Tietoa voidaan käyttää mm. maankäytön ja asumisen suunnittelun ja kehittämisen tueksi.

VÄESTÖKEHITYS

Laukaan kunnan väkiluku oli vuoden 2024 lopussa 18 878 henkilöä ja ennakkotietojen perusteella vuoden 2025 lopussa 18 873. Kunnan väestön kasvu on kääntynyt viimeisten vuosien aikana lievästi positiiviseksi. Tämä johtuu mm. ukrainalaisten maahanmuutosta (kotikunta). Muutoin kunnan väkiluvun kasvu on pohjautunut seudun luonnolliseen väestönkasvuun, joka yleisen trendin mukaisesti on ollut laskeva.

Laukaan väestöstä noin 24% on lapsia ja nuoria, työikäistä väestöä on noin 51% ja ikääntynyttä väestöä noin 25%. Ennusteen mukaan ikääntyneiden asukkaiden määrä kunnassa tulee kasvamaan vuoteen 2040 mennessä noin 4%, kun taas lasten ja nuorten ikäluokien osuus laskee noin 6%.

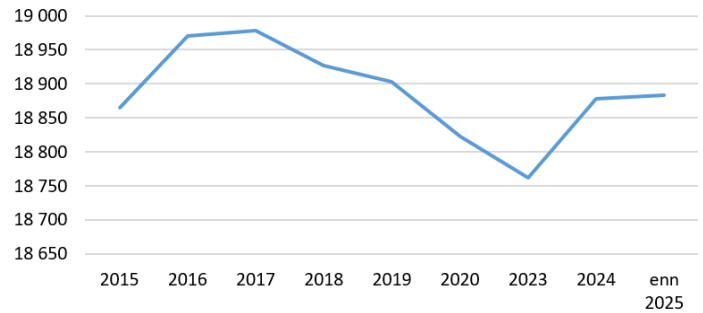
Tilastoalueittain tarkasteltuna vuosien 2011–2023 välillä suurin osa väestönkasvusta on suuntautunut taajamista kirkonkylälle (+569), Vihtavuoreen (+123) ja Lepävedelle (+175). Kyläalueista Kuhaniemi (+119), Tarvaala (+33), Savio (+61) ja Vuontee (+14) ovat olleet väestöltään kasvavia. Väestönmäärä on puolestaan vähentynyt Lievestuoreella (-263), Valkolassa (-76), Kuusaassa (-70) ja Vehniällä (-58).

ASUNTOKUNNAT

Laukaassa oli vuoden 2024 lopussa yhteensä 8117 asuntokuntaa. Asuntokuntien keskikoko on pienentynyt tasaisesti koko 2000-luvun ajan.

Yhden hengen asuntokuntien osuus väestöstä kasvanut kymmenessä vuodessa noin 3% yksikköä. Pienten asuntokuntien lisääntymiseen vaikuttaa ikääntyneiden ja nuorten yksinasumisen lisääntyminen sekä perheiden ”pirstoutunut” asuminen.

Perheistä noin 43% on lapsiperheitä, joka kuvaa myös hyvin kunnan väestön ikärakennetta. Kymmenessä vuodessa lapsiperheiden osuus on hieman laskenut (-3% yksikköä) ja perheiden koko on myös pienentynyt. Lapsiperheen keskimääräinen koko vuonna 2024 oli 4,08 henkilöä. Kaikkien perheiden keskikoko oli puolestaan 2,96 henkilöä.

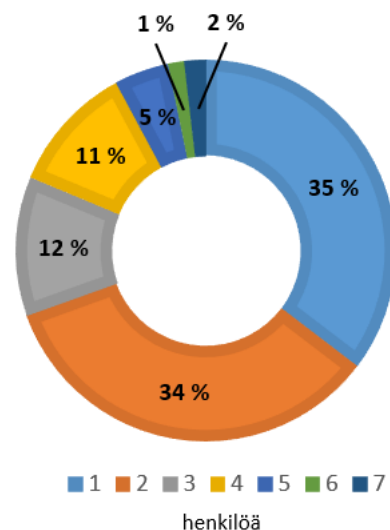

Laukaan väkiluvun kehitys 2015–2024 ja ennuste 2025

	2011		2016		2021		2023		2024	Muutos 2011-2024
Kirkonkylä	5279	↗	5586	↗	5749	↗	5848	↗	5894	11,6 %
Vihtavuori	2237	↗	2315	↗	2343	↗	2360	↗	2365	5,7 %
Lepävesi	3179	↗	3382	↗	3349	↗	3354	↗	3400	7,0 %
Lievestuore	2530	↘	2505	↘	2357	↘	2267	↘	2261	-10,6 %

	2011		2016		2021		2023		2024	Muutos
Kuhaniemi	288	↗	365	↗	412	↗	407	↗	407	41,3 %
Kärkkää	369	↘	362	↘	336	↘	330	↘	333	-9,8 %
Vehniä	920	↗	945	↗	891	↘	862	↘	864	-6,1 %
Valkola	495	↘	430	↘	421	↘	419	↘	418	-15,6 %
Kuusa	634	↗	644	↗	588	↘	564	↘	572	-9,8 %
Haapala	284	↗	302	↗	288	↘	262	↘	268	-5,6 %
Äijälä	393	↘	385	↘	349	↘	339	↘	322	-18,1 %
Lankamaa	252	↘	238	↘	223	↘	214	↘	206	-18,3 %
Tarvaala	275	↗	283	↗	294	↗	308	↗	319	16,0 %
Simuna	196	↘	190	↘	160	↘	152	↘	150	-23,5 %
Vuontee	267	↗	283	↗	271	↗	281	↗	288	7,9 %
Savio	249	↗	300	↗	311	↗	310	↘	304	22,1 %
Metsolahti	164	↘	155	↘	157	↘	155	↘	156	-4,9 %
Hoho	205	↘	203	↘	181	↘	187	↗	188	-8,3 %

Väestömuutos tilastoalueittain

Asuntokunnat henkilöluvun mukaan vuonna 2024

ASUNTOKANTA JA -TUOTANTO

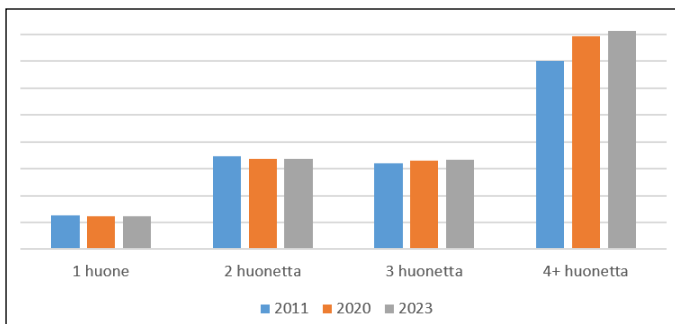
Laukaassa oli vuoden 2024 lopussa 9003 asuntoa, joista suurin osa, noin 65% , sijoittui omakoti- tai paritaloihin. Kymmenessä vuodessa uusia asuntoja on valmistunut 644.

Kerrostaloasuntoja on rakentunut vain kirkonkylälle, jossa niiden määrä on lisääntynyt vuosien 2021–2024 aikana 88 uudella asunnolla. Pientaloja on toteutettu samassa ajassa 148 ja asuntoja niissä on yhteensä 180. Pientaloista noin 20% sijoittui taajama-alueiden ulkopuolelle.

Asuinhuoneistoista noin puolet on yli 4 huoneisia, noin 42% asunnoista on 2–3 huoneisia ja vain noin 7,7% yksiöitä. Pienten asuntojen tarve tulee todennäköisesti kasvamaan jatkossa johtuen väestön ikääntymisestä.

Laukaan kunnan asuntokanta on keski-ikäistä, sillä yli puolet asunnoista (54%) on rakennettu 1960–1999 vuosien välisenä aikana. 2000-luvulla asuntoja on valmistunut 2421, joka on 26,9% kaikkien asuntojen määrästä.

Suurin osa kuntalaisista asuu omistusasunnossa (78,45%). Viimeisen kymmenen vuoden aikana omistusasunnossa asuvien määrä on hieman laskenut (-0,94%) ja vuokra-asumisen (+0,87%) sekä asumisoikeusasumisen (+0,92%) määrä noussut.

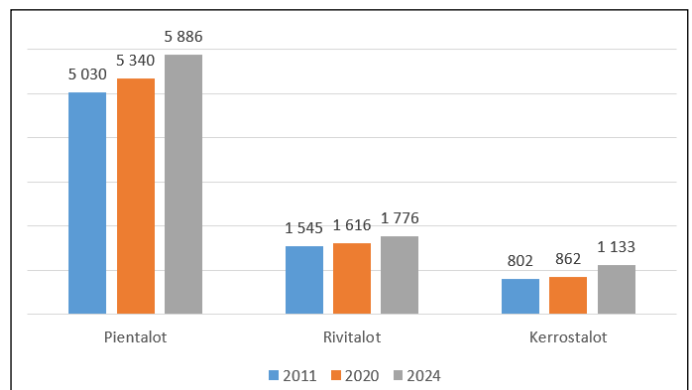

Asuinhuoneistojen huoneiden lukumäärä vuosina 2011, 2020 ja 2023

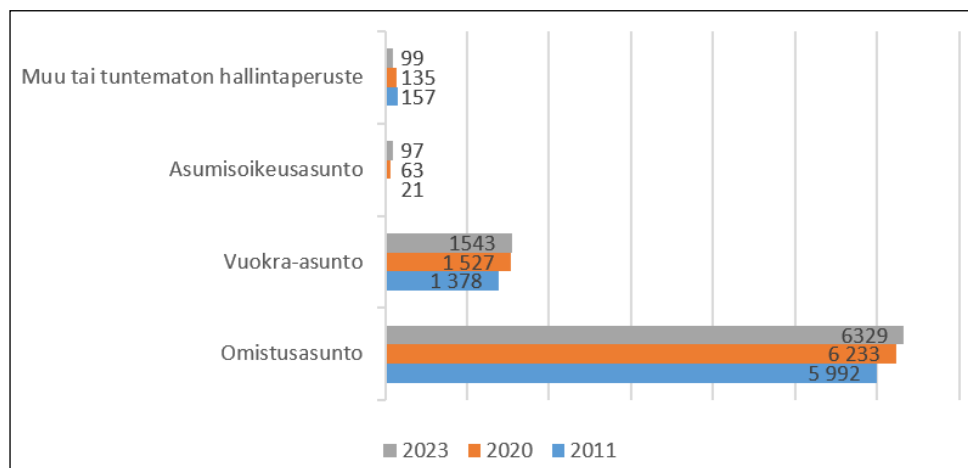
ARA-RAKENTAMINEN

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (Ara) lakkautettiin helmikuussa 2025 ja sen tehtävät siirtyivät valtion tukeman asuntorakentamisen keskukselle, joka vastaa keskeisesti valtion asuntopolitiikan toimeenpanosta. Keskus edistää kestävää ja kohtuuhintaista asumista ja se myöntää valtion tukia ja avustuksia asuntojen rakentamiseen ja korjaamiseen.

Laukaan kunnassa ARA-rahoitusta on saatu kirkonkylälle toteutettaviin kohteisiin. Kunnan rakentamista kiinteistöistä rahoitusta on kohdistettu vammaispalvelun asuntoyksiköihin. Yksityisten toimijoiden toteuttamista hankkeista Varttuneiden asumisoikeusyhdistys Jaso, TA-Asumisoikeus Oy ja Avain Asunnot Oy ovat saaneet tukea asumisoikeuskohteiden rakentamiseen. ARA-tukea on kohdentunut myös yksittäisten kohteiden korjausrakentamiseen. Valtion tuki uusien asumisoikeusasuntojen rakentamiseen päättyy 31.12.2025.

Asuntojen talotyyppijakauma vuosina 2011, 2020 ja 2024

Asuntojen hallintamuoto vuosina 2011, 2020 ja 2023

ASUMISEN ILMIÖT

Asumisen ilmiö on laaja käsite, joka kuvaa yhteiskunnallisia, taloudellisia ja ympäristöllisiä muutoksia, joilla on vaikutusta asumisen muotoihin, tarpeisiin ja suunnitteluun. Kunnat hyödyntävät asumisen ilmiöiden tarkastelua esimerkiksi asuntopoliittisissa ohjelmissa ja maankäytön suunnittelussa, jotta asumista voidaan kehittää vastaamaan tulevaisuuden tarpeita.

Asumiseen liittyvillä kehityssuunnilla on vaikutusta kuntien suunnitteluun ja päätöksentekoon. Myös kunnan tekemät ratkaisut vaikuttavat kehityksen suuntaan. Laukaan kunnan kehityssuunnista on tehty seututasoisia selvityksiä MAL-yhteistyön merkeissä.

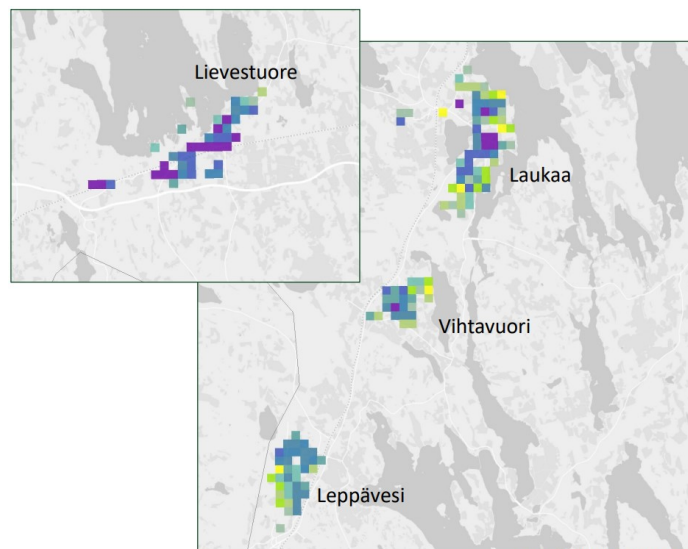
Asuinalueiden sosiaalisen tilan ja kohtuuhintaisen asumisen selvitys

Vuonna 2020 laadittiin selvitys Jyväskylän kaupunkiseudun asuinalueiden sosiaalisesta tilasta. Paikkatietopohjaisessa tarkastelussa havainnollistettiin asuinalueita ja niiden väestöä työttömien ja korkeakoulutettujen suhteellisten osuuksien sekä asukkaiden mediaanitulojen kautta.

Tarkastelu toteutettiin Tilastokeskuksen ruututietokanta-aineiston (YKR) pohjalta.

- Ruudut (250 x 250 m) on jaettu kymmeneen yhtä monta ruutua kattavaan luokkaan (=desiiliin) ruudussa olevien työttömien ja korkeakoulutettujen osuuksien sekä asuntokuntien keskitulojen perusteella. Mukana olivat vain ruudut, joissa asuntokuntia ja työvoimaan kuuluvia oli vähintään 10. Aineistossa ovat mukana myös opiskelijoiden ja eläkeläisten taloudet.
- Analyysi kuvaa sosioekonomisten muuttujien osuuksien jakautumista seudun sisällä, se ei siis sinänsä kuvaa hyvä- tai huono-osaisuuden syvyyttä.

Laukaassa on vaihtelevuutta eri alueilla ja taajamissa. Lievestuoreella on eniten alimpiin luokkiin kuuluvia ruutuja, kun taas muissa taajamissa tasaisemmin ylimpiin ja alimpiin kuuluvia ruutuja.

Lähde: Tilastokeskus/YKR 2020

DESIILIT

(Lähde: Jyväskylän kaupunki, kaupunkisuunnittelu ja maankäyttö)

Pientaloissa asuvat senioriasuntokunnat

Laukaan kunnan alueelta on selvitetty pientaloissa asuvien senioriasuntokuntien määrää vuosina 2020 ja lukuja on tarkasteltu uudelleen vuoden 2024 tilanteen mukaisesti. Tarkastelun tavoitteena oli kartoittaa mm. vapautuvien pientalojen volyymia ja siten ennakoida palveluntarvetta. Kartoitusta antoi näkymää myös ikääntyvien asuntotarpeeseen.

Senioriasuntokunnat tarkoittavat asuntokuntia, joissa vähintään yksi asukas on yli 65-vuotias. Koska muuttoalttius pois pientaloista kasvaa eläkeiän kynnyksellä, tarkasteluun otettiin mukaan myös asuntokunnat, joissa nuorin on vähintään 55-vuotias. Näiden pientalossa asuvien asuntokuntien määrä oli vuonna 2024 yhteensä 2790, joka on 3 % enemmän kuin vuonna 2020.

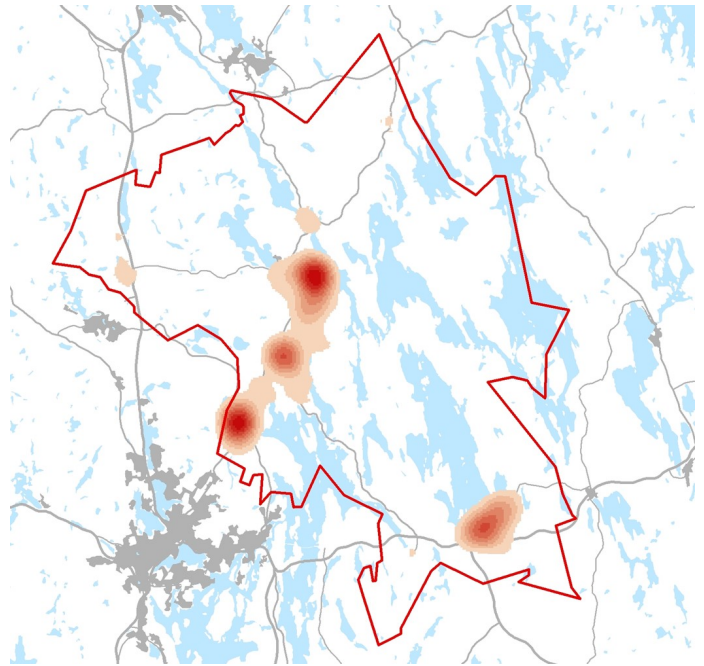
Pientaloissa asuvia senioriasuntokuntia oli yhteensä 1796 (1682 vuonna 2020), joka on noin 22 % kaikista asuntokunnista. Vuoden 2020 selvityksen mukaan määrällisesti ikääntyviä pientaloasuntokuntia on paljon erityisesti Lievestuoreen (47 %) ja Leppäveden (32 %) keskustoissa sekä Laukaan kirkonkylän pohjoispuolella (39%). Näiden lisäksi ikääntyneiden pientaloasuntokuntien osuus kaikista pientaloasuntokunnista on suhteellisen korkea Metsolahdessa, Tarvaalassa ja Hoholla.

Yksin pientalossa asuvien ikääntyneiden (596 henkilöä) muuttoalttiuden voidaan olettaa olevan korkeampi. Tässä tarkastelussa yksien asuvien ikääntyneiden osalta esille nousevat pääosin samat alueet kuin koko kohderyhmää koskevassa tarkastelussa.

Väestön ikääntymisen vaikutus pientalomarkkinoihin

Mikäli yli 64-vuotiaista 43 % asuu pientaloissa myös jatkossa, voidaan tämän pohjalta karkeasti arvioida seuraavan kymmenen vuoden aikana vapautuvan noin 150-200 pientaloa väestön ikääntymisen vuoksi.

Asuntomarkkinoiden kannalta tilanne on haasteellinen, sillä suuri osa vapautuvista pientaloasunnoista on suhteellisen vanhoja ja peruskorjauksen tarpeessa olevia, eivätkä välttämättä vastaa esimerkiksi lapsiperheiden asumismielitymyksiin. Todennäköisemmin entistä keskeisemmäksi myyntivaltiksi nousevat pientalojen hyvä sijainti taajamarakenteessa keskeisten palveluiden läheisyydessä.

Pientaloasuntokunnat 2022: nuorin asukas +55 vuotta.

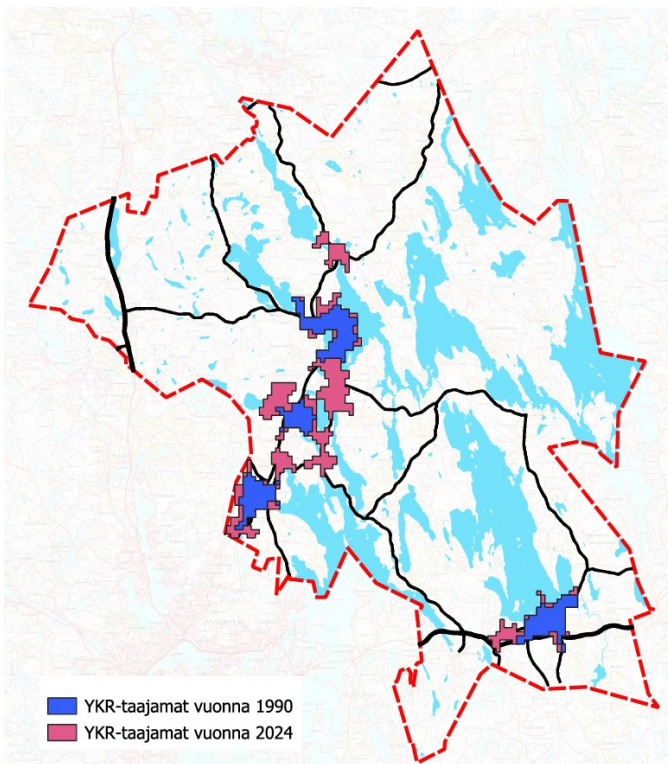
Kaupungistuminen

Laukaassa kaupungistuminen näkyy taajama-asteen nousuna ja väestön keskittymisenä erityisesti seututien 637 varren taajamiin, joista on sujuvat liikenneyhteydet Jyväskylään. Kaupungistuminen on kuitenkin ollut maltillista ja maaseutumainen ympäristö on edelleen kunnan vahvuus.

Asunnottomuus

Varke (ent. ARA) kerää kunnilta asunnottomuustietoja vuosittain raportointia varten. Selvityksessä tarkastellaan asunnottomuuden alueellista kehitystä, sen erimuotoja ja jakautumista eri väestöryhmissä, kuten ulkomaalaistaustaisten, nuorten ja naisten joukossa. Tietoa hyödynnetään mm. hyvinvointialueen palveluiden suunnittelussa.

Laukaan kunnassa Varken ohjeistuksen mukaan tehdysä tarkastelussa asunnottomien määrää oli vuoden 2025 selvityksessä viisi, joista pitkäaikaisasunnottomia oli yksi. Jatkossa tieto päivitetään vuosittain.

Yhdyskuntarakenteen seurantajärjestelmän (YKR) määrittelemät taajamat vuosina 1990 ja 2024 (Syke 2025)

VÄYLÄVERKON JA MAL-SOPIMUKSEN LIIKENNEHANKKEET

Keski-Suomen ELY-keskus suunnittelee ja toteuttaa Laukaan kunnan alueella väylähankkeita. Hankkeet kohdistuvat valtion omistamiin teihin.

Jyväskylän kaupunkiseudun MAL-sopimukseen on kirjattu tavoitteita seudun kävely- ja pyöräilyolosuhteiden kehittämiseksi (KÄPY). Lisäksi sopimukseen sisältyy pieni rahoitusosuus seudun liikennejärjestelmän toimivuutta, kestävyyttä ja turvallisuutta edistävien kustannustehokkaiden parantamishankkeiden (KUHA) suunnitteluvalmiuden edistämiseen. Laukaan kunta suunnittelee ja edistää hankkeita yhdessä seudun kuntien kanssa käytössä olevien resurssien puitteissa.

Vt 9 parantaminen Lievestuoreen kohdalla, tiesuunnitelma

ELY-keskus on laatinut valtatie 9:lle tiesuunnitelman, jonka tavoitteena on liikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden parantaminen. Tiesuunnitelmassa ratkaistiin valtateiden 9 ja 13 liittymän sekä valtatie 9 ja Hohontien liittymän parantaminen eritasoliittymäksi. Lisäksi tiesuunnitelmassa tutkittiin keskikaiteellisen ohituskais-taparin toteuttaminen Lievestuoreen taajaman kohdalla. Tiesuunnitelmassa selvitettiin myös maantien 16735 eli Puhakantien lakkauttamista maantienä. Suunnitelma on hyväksyttävänä Traficomissa. Hankeen toteuttaminen on aloitettu vuonna 2025.

Vt 9 Kanavuori - Lievestuore, yleissuunnitelma

Yleissuunnitelmassa tutkittava ratkaisu tarkentuu, kun YVA-menettelystä on saatu perusteltu päätelmä. YVA:ssa tutkitaan kahta vaihtoehtoa, joissa molemmissa valtatie parannetaan kaksiajorataiseksi moottoriliikennetieksi, jolla on maantietasoinen rinnakkaistie ja kaikki liittymät ovat eritasoliittymiä. Eroavaisuuksia on tien poikkileikkauksessa (2+2 kaistainen tai 1+2 kaistainen) ja osin geometriassa. Yleissuunnitelman laatiminen aloitetaan vuoden 2025 aikana.

Vt 9 Lievestuore-Hankasalmi, aluevaraussuunnitelma

Valtatiellä 9 Lievestuoreen ja Hankasalmen välillä on käynnissä toimenpide- ja aluevaraussuunnitelman laatiminen.

Maantien 637 liittymä- ja yksityistiejärjestelyt Vihtavuoren taajaman kohdalla, tiesuunnitelma

Tiesuunnitelmassa suunnitellaan kaksi uutta suoraa ramppia Vihtavuoren eritasoliittymään. Suunnitelmaan sisältyy myös Haavistontien uusi, turvallisempi liittymä sekä katusuunnitelma Haavistontien pohjoispään uudesta linjauksesta. Tiesuunnitelmassa tutkitaan myös kahdeksan yksityistie liittymän katkaisua ja suunnitellaan korvaavat yhteydet. Tiesuunnitelmassa turvataan yhtey-

det kevyen liikenteen väylille ja bussipysäkeille.

Maantien 638 parantaminen välillä Vaajakoski – Vihtiälä, tiesuunnitelma

Tiesuunnitelmassa esitetään toimenpiteet maantien 638 parantamiseksi sekä kevyen liikenteen väylän rakentamiseksi Janakantien ja maantien 637 välillä. Suunnitelmassa esitetään uusi tielinjaus Vaajakoski - Tikkamannila maantietä 638 Hallaperäntielle saakka. Hankkeen toteutusaikataulu tarkentuu, kun hankerahoitus on varmistunut.

MAL-sopimukseen liittyvät hankkeet

Jyväskylän kaupunkiseudun kunnat edistävät resurssien puitteissa MAL-sopimuskaudella KUHA- ja KÄPY-hankkeita.

MAL-sopimuksessa on koko seudulle osoitettu pieniin väyläverkon parantamishankkeisiin avustusta 500 000e sopimuskaudelle 2024–2027. Painopiste on liikenneturvallisuutta, kestävää liikkumista, elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä sekä muita MAL-sopimuksen tavoitteita palvelevien liikennehankkeiden suunnitteluvalmiuden edistämisessä. Hankkeista sovitaan jatkuvassa liikennejärjestelmätyössä seudun kuntien, Väyläviraston ja ELY-keskuksen yhteistyönä, osana MAL-sopimuksen toimenpanoa. Valtion rahoituksen edellytyksenä on, että seudun kunnat käyttävät toimenpiteisiin vastaavan summan.

KÄPY-hankkeiden toimenpiteitä kohdennetaan kunnan katuverkolle, pääasiassa olemassa oleville väylille, joiden käyttöaste on korkea. Myös uusia yhteyksiä rakennetaan, kun yhteys arvioidaan tarpeelliseksi ja tuleva käyttöaste korkeaksi. Kunnat voivat hakea valtionavustusta hankkeille valtakunnallisen kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelman valtionavustushaun yhteydessä. MAL-sopimuksessa ei seudulle korvamerkitty avustusrahaa.

Laukaan kunnan alueella on useampia suunnittelukohteita. Suunnitteluvalmiuden edistämisestä sovitaan yhteistyössä MAL-toimijoiden kanssa. KÄPY-hankkeiden osalta kunta tarkastelee vuosittain sopivia kohteita avustushakuun.

KATUVERKKO

Laukaan kunta suunnittelee ja toteuttaa asemakaava-alueilla väyläverkostoa. Hankkeet ovat olemassa olevan väylästön ylläpitoa sekä uusien katujen ja väylien toteuttamista. Lisäksi kunta osallistuu kunnan alueelle kohdistuvien valtion väylähankkeiden suunnitteluun sekä kävely- ja pyöräilyväylien osalta osittain myös rahoittamiseen.

Kadut palvelevat niin jalan, pyörällä, joukkoliikenteellä kuin autolla liikkuvia sekä eri kokoisella tavaraliikenteen kalustolla tehtäviä kuljetuksia. Suurin osa kävely- ja pyörämatkoista tehdään kaduilla ja niihin kuuluvilla jalkakäytävillä ja yhdistetyillä kävely- ja pyöräteillä.

Kadunpito eli kadun suunnittelu, rakentaminen ja kunnossapito on kuntien vastuulla. Kunta huolehtii asemakaavoitetun alueen liikenne- ja katusuunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta sekä katualueen johtojen ja rakenteiden yhteensovittamisesta. Liikenneturvallisuus on kuntien liikenneympäristön suunnittelussa avainasemassa.

Kunnan velvollisuus kadunpitoon alkaa, kun asemakaavan mukaisen maankäytön liikennetarve sitä edellyttää. Tontinomistajan velvollisuutena on jalkakäytävän lumen poistaminen ja liukkauden torjunta sekä kadun puhtaana pitäminen.

Laukaan kunta käyttää vuosittain katujen ja yleisten alueiden ylläpitoon noin 2–2,6 milj. euroa. Kunnan ylläpidossa ovat katujen ja kevyen liikenteen verkon lisäksi tori-, puisto-, satama- ja uimaranta-alueet.

Yleisille alueille tehtäviin rakentamishankkeisiin on investointiohjelmassa varattu noin 2,1 milj. euroa / vuosi. Investointeihin sisältyy mm. uuden verkon raken-

taminen ja olemassa olevan verkoston saneeraus. Katujen nykyisen kunnan säilyttäminen on haastavaa pienentyneiden resurssien vuoksi.

Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen

Kävely ja pyöräliikenne on osa liikennejärjestelmää, mutta sillä on vaikutusta myös arjen sujuvuuteen, terveyteen ja hyvinvointiin sekä ilmastotavoitteiden saavuttamiseen.

Laukaan kunta laati vuonna 2022 pyöräilyn ja kävelyn edistämishjelman. Työn tarkoitus on parantaa kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita, turvallisuutta ja houkuttelevuutta. Työssä tunnistettiin tärkeimmät haasteet ja kehityskohteet arki- ja vapaa-ajan liikkumisessa sekä pyörämatkailussa. Haasteisiin ja kehityskohteisiin laadittiin toteuttamiskelpoiset ja kustannustehokkaat kehitystoimenpiteet. Työn tuloksena kunnalla on selkeä näkemys kävelyn ja pyöräilyn edistämisen periaatteista.

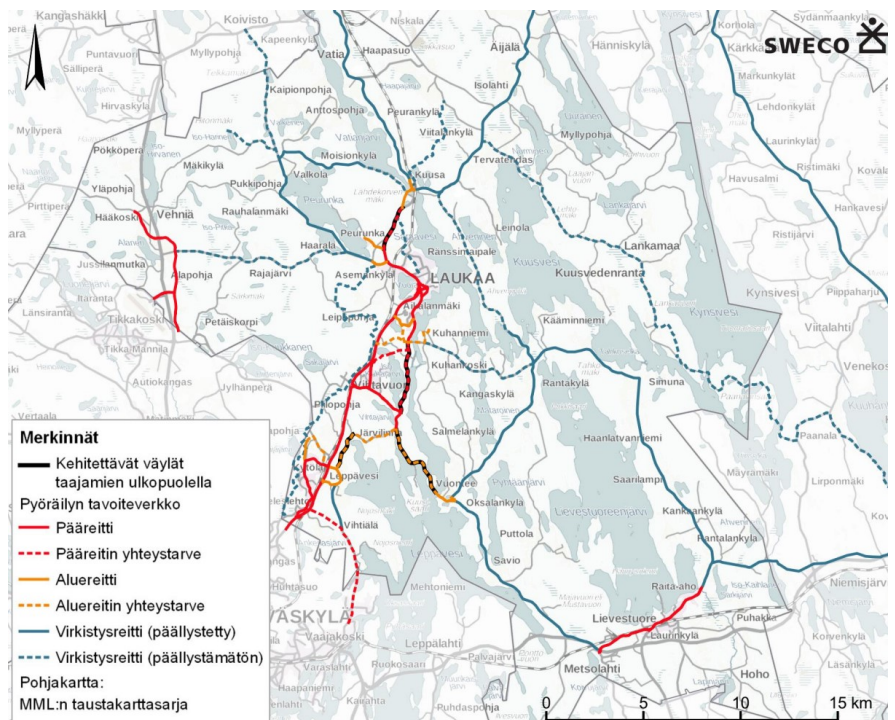
Edistämishjelman yhteydessä laadittu pyöräliikenteen tavoiteverkko osoittaa oikean ratkaisun oikeaan paikkaan ja ohjaa väylien pitkäjänteistä kehittämistä. Infran kehittämisen ohella esimerkiksi viestintä on tärkeä osa toimenpideohjelmia. Viestintä tukee muita kävelyn ja pyöräilyn edistämisen toimenpiteitä, ja sen avulla saadaan suurin hyöty muista toimenpiteistä.

Laukaan kunnalla on ylläpidettävänä

- noin 120 km katua
- noin 46 km kävelyn ja pyöräilyn väylää

Pyöräilyn tavoiteverkko

Joukkoliikenne on ympäristöystävällinen ja tehokas tapa liikkua. Se vähentää liikenteen päästöjä, ruuhkia ja pysäköintiongelmia. Joukkoliikenne tarjoaa edullisen ja turvallisen vaihtoehdon yksityisautoilulle ja tukee kestävästä liikkumisesta. Laukaan kunnan alueella joukkoliikenteen palvelut tuottaa pääasiallisesti Jyväskylän seudun joukkoliikenne.

Jyväskylän seudun joukkoliikenne Linkki liikennöi Jyväskylän, Laukaan, Muuramen, Äänekosken, Hankasalmen, Petäjäveden ja Toivakan alueilla. Kunnan alueella, lähinnä valtateiden reiteillä, palveluita tarjoaa myös muut liikennöitsijät.

Linkki-bussit kulkevat tihein vuorovälein etenkin arkipäivisin, ja useilla reiteillä liikennöidään myös iltaisin ja viikonloppuisin. Kalusto on nykyaikaista, ja monet Linkki-bussit ovat vähäpäästöisiä tai täysin sähköisiä, mikä tukee ilmastotavoitteita. Seudullisella alueella on käytössä yhteiset Waltti-lipputuotteet.

Joukkoliikenteen käyttäjämäärät

Linkki-palvelun matkustajamääriä seurataan jatkuvasti ja matkamäärille on asetettu tavoitteita. Seurannan avulla voidaan suunnitella vuorojen reittejä, aikatauluja ja kapasiteettia.

Linkki-joukkoliikenteellä matkustettiin vuonna 2024 9,35 miljoonaa kertaa. Laukaan kunnan pysäkkien matkustajamäärät ovat olleet kasvussa. Suurinta kasvu on ollut Jyväskylän ja Laukaan välisillä matkoilla, mutta myös Jyväskylän ja Lievestuoreen linjoilla käyttäjämäärät ovat kasvaneet.

	9/2023	9/2024	9/2025
Jkl:n ja Vehniän välinen liikenne	106	159	255
Jkl:n ja kk välinen liikenne	14037	14255	14308
Jkl:n ja Lvt välinen liikenne	2078	2769	3514
kk - Tarvaalan suunnan välinen liikenne	279	27	30
Jkl:n - Vatieen välinen liikenne	311	341	533
Palveluliikenne (kk-Lvt)	368	472	350
yhteensä	17179	18023	18990

Taulukko Laukaan alueen nousuista eri linjoilta syyskuulta vuosilta 2023–2025 (Waltti-raportointi)

Syyskuun matkamäärät ovat noin 8,9 % koko vuoden matkamäärästä.

Joukkoliikenteen kehittäminen

Jyväskylän seudun joukkoliikennettä kehitetään suunnitelmallisesti. Kehittäminen pohjautuu vuonna 2019 hyväksyttyyn *Linkki tulevaisuuteen 2030* -kehittämishjelmaan. Laukaan kunnanvaltuusto hyväksyi ohjelman osaltaan 16.9.2019.

Kehittämisen kolme tärkeintä kohdetta ovat

1. Runkolinjat ja vahvemmat yhteydet

(“Super-Linkki”, City-Linkki ym.)

Tavoitteena on kehittää tiheillä vuoroväleillä liikennöiviä runkolinjoja tärkeimmille matkustuspotentiaalin alueille, sekä kehälinjoja, jotka yhdistävät keskustan ulkopuolella olevia kohteita kuten oppilaitoksia, liikuntapaikkoja ja kaupan alueita. Näin pyritään parantamaan joukkoliikenteen houkuttelevuutta ja saavutettavuutta.

2. Tarjonnan lisääminen ja palvelutason parantaminen

Vuorojen lisääminen etenkin ruuhka-aikoina, poikittaisyhteyksien parantaminen, reittien selkeyttäminen ja palvelutarjonnan lisääminen niiden alueiden kautta, joilla matkustajia on paljon, mutta joita nykyinen linjasto ei tavoita hyvin. Tähän liittyy myös aikatauluvapaat vyöhykkeet tiheästi asutuilla alueilla.

3. Alueen laajentaminen ja lipputuotteiden sekä vyöhykejakojen selkeyttäminen

Kehittämiskohteena on huolehtia, että lipputuotteet ovat selkeitä, kohtuuhintaisia ja toimivat hyvin eri kunta-alueiden välillä. Lisäksi on tärkeää, että laajennetulla alueella palvelutaso pysyy riittävän hyvänä. Linkin toimialue laajeni vuonna 2024 useisiin ympäristökuntiin, ja tämän myötä lipputuotteet ja vyöhykkeiden jako uudistettiin.

Syksyllä 2025 on käynnistynyt uusi kehittämisohjelma nimeltään “Linkki tulevaisuuteen 2040”. Ohjelman odotetaan valmistuvan kesällä 2026.

Kehittämistyössä tarkastellaan muun muassa palvelutason ja hinnoitteluun liittyviä asioita, raideliikenteen mahdollisuuksia Jyväskylän seudulla sekä kaluston käyttövoimia. Tavoitteena on, että uusi ohjelma olisi käyttäjäystävällinen, ympäristöystävällinen ja kestävä.

PALVELUVERKKO

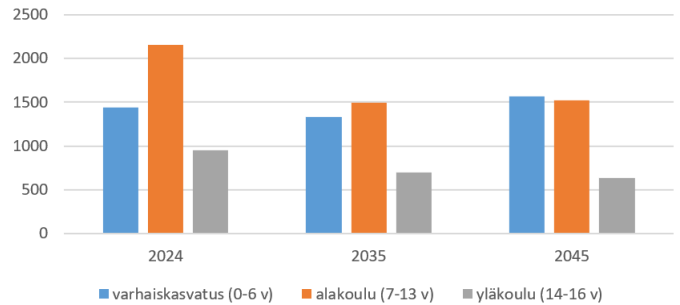
Kunnan tehtävänä on tuottaa alueellaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelut sekä kirjasto ja vapaa-ajan palveluja. Palveluverkko muodostuu kunnan eri alueilla sijaitsevista päiväkodeista, kouluista, kirjastoista sekä liikuntapaikoista ja -tiloista, jotka varmistavat palvelujen saavutettavuuden kaikille kuntalaisille.

Varhaiskasvatus ja perusopetus

Perusopetuksen järjestäminen on yksi kunnan tärkeimmistä lakisääteisistä tehtävistä. Jokaisella oppivelvollisuusikäisellä kuntalaisella on oikeus saada maksutonta perusopetusta. Tämän lisäksi kunnalla on velvollisuus järjestää oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Kunta voi koulutus- ja sivistystarpeensa perusteella suunnitella ja toteuttaa kouluverkkonsa haluamallaan tavalla.

Laukaan kunnassa lähipalveluiden eli varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen piirissä oli vuoden 2024 väestötietojen perusteella yhteensä 4563 lasta ja nuorta. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan 0–16 vuotiain ikäryhmän koko tulee pienenemään noin 1050 lapsella vuoteen 2045 mennessä. Tilastokeskuksen ennuste on ns. trendilaskelma, joka osoittaa vain sen, millainen kehitys on luvassa, jos viimeaikainen väestönkehitys jatkuisi muuttumattomana seuraavat vuosikymmenet. Ennuste ei huomioi esim. kunnan tavoitteita ja toimenpiteitä väestömäärän ja kasvun ylläpitämiseksi.

Laukaan kunnan kouluverkko koostuu seitsemästä alakoulusta, joissa toimii vuosiluokat 1–6, kahdesta

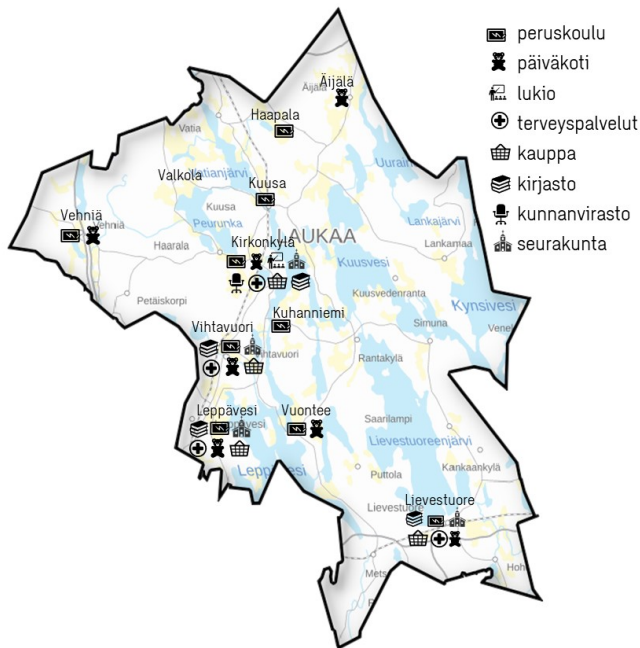
Laukaan kunnan 0-16 vuotiaat vuonna 2024 ja ennuste vuosille 2035 ja 2045 (Tilastokeskus 2025)

yhtenäiskoulusta, joissa toimii vuosiluokat 1–9 sekä yhdestä luokkien 7–9 yhtenäiskoulusta. Esiopetuksen osalta päivähoitoa tarvitsevat lapset saavat opetuksen pääsääntöisesti päiväkodissa ja muut kouluilla toimivissa esiopetusryhmissä.

Opetustoimen toiminnan suunnittelemiseksi ja ohjaamiseksi kunnan sivistystoimi laatii vuosittain oppilasennusteen yhdeksälle seuraavalle vuodelle. Ennusteessa on mukana väestörekisterin perusteella kunnan alueella asuvat oppilaat. Viimeisimpien ennusteiden mukaan oppilasmäärä on laskeva. Muuttoliikettä tai maankäytön muutoksia ei ole otettu huomioon ennusteissa. Näillä on kuitenkin vaikutusta oppilasmäärien kehittymiseen.

Sivistystoimi arvioi jatkuvasti palveluverkon ja toiminnan järjestämisen tehokkuutta suhteessa lainsäädännön velvoitteisiin ja palvelutarpeen kehitykseen. Jos arvioinnissa todetaan, että palveluverkko ei vastaa palvelutarvetta tai tällainen muutos on näköpiirissä tulevaisuudessa, käynnistetään palveluverkkoselvitys. Palveluverkkoselvityksessä tarkastellaan koulujen ja opetustoimen rakennetta, sijaintia, kapasiteettia ja tulevaisuuden tarpeita. Tavoitteena on selvittää, miten koulupalvelut voidaan järjestää mahdollisimman tehokkaasti, tasapuolisesti ja laadukkaasti ottaen huomioon mm. väestönkehitys ja oppilasmäärien muutokset, koulujen kunto ja tilatarpeet, kuljetusmatkat ja saavutettavuus, taloudelliset resurssit ja investointitarpeet, opetuksen laatu ja oppimisympäristöt. Selvitystä käytetään päätöksenteon tukena suunniteltaessa tulevaisuuden koulupalveluita ja investointeja.

Perusopetuksen lisäksi kunta järjestää myös lukiokoulutusta. Toisen asteen opetusta järjestää myös Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopisto ja Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia.

Lähipalveluverkko 2025

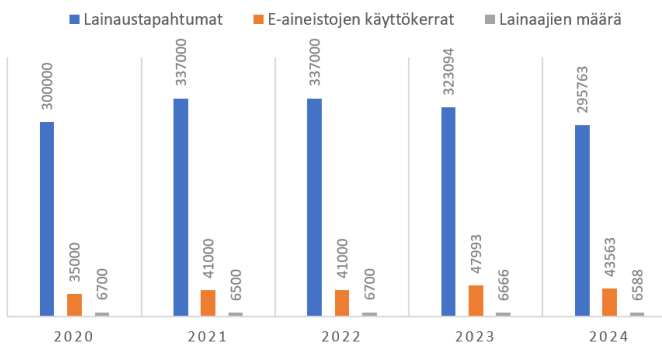

Kirjastopalvelut

Laukaan kunta tarjoaa kirjastopalveluita kaikissa taajamissa. Pääkirjasto on kirkonkylällä. Vihtavuorella, Lievestuoreella ja Leppävedellä toimivat lähikirjastot. Maaseutualueita palvelee kirjastoauto.

Laukaan kirjastot ovat osa Keski-Kirjastot -verkostoa, joka on Keski-Suomen maakunnan ja Pirkanmaalla sijaitsevan Kuhmoisten kunnan yleisten kirjastojen muodostama verkosto eli kirjastokimppa. Verkosto tarjoaa myös verkkokirjastopalveluja.

Kirjastopalveluita on pyritty kehittämään paremmin saavutettaviksi esim. omatoimikirjastotoiminnalla.

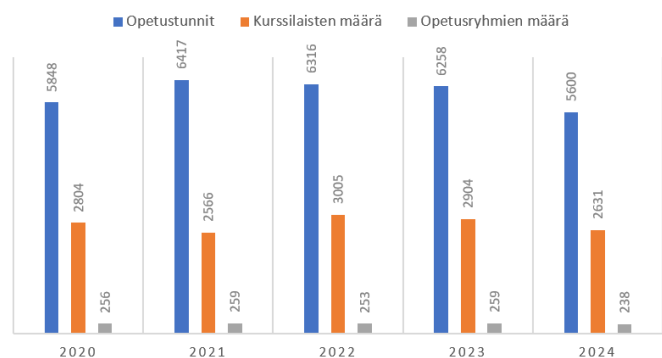

Kirjastojen lainaustapahtumat, E-aineistojen käyttökerrat ja lainojen määrät vuosina 2020–2024

Kansalaisopisto

Laukaan kansalaisopisto on vapaan sivistystyön oppilaitos, jonka perustehtävänä on tarjota kuntalaisille matalan kynnyksen harrastamisen ja oppimisen mahdollisuuksia. Opetuksen painopiste on taide- ja taitoaineissa. Lisäksi opisto järjestää koulutustarpeen mukaan hyvinvointia ja terveyttä edistäviä opintoja, kansalaisten tietoyhteiskuntavalmiuksia edistäviä pintoja sekä kansainvälistymistä tukevia kieliopintoja. Lisäksi tarjolla on lasten ja nuorten taiteen perusopetuksen mukaista opetusta.

Kansalaisopiston kurssitarjontaa on jouduttu taloudellisista syistä hieman supistamaan.

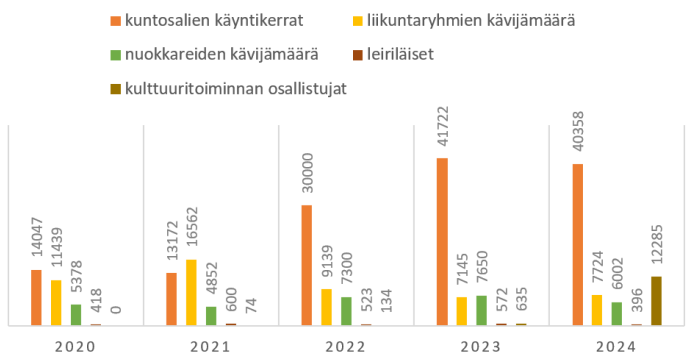
Kansalaisopiston opetustuntien, kurssilaisten ja opetusryhmien määrät vuosina 2020–2024

Vapaa-ajan palvelut

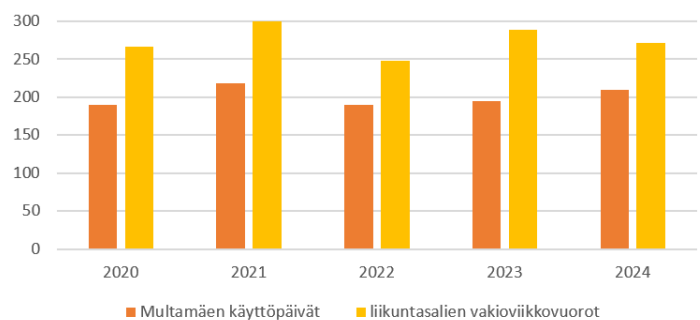
Kunnan vapaa-aikatoimi tuottaa vapaa-ajan palveluita kunnan kaikissa taajamissa. Palvelun tavoitteena on edistää vapaa-ajalla tapahtuvaa harrastamista ja harjoittamista ja sitä kautta lisätä asukkaiden hyvinvointia.

Palveluihin kuuluvat mm.

- Kulttuuripalvelut, jossa toimintaa ohjaa kulttuuriohjelma. Osana kulttuuripalveluita toteutetaan myös luonto- ja kulttuurimatkojen edistämiseen liittyviä hankkeita.
- Liikuntapalvelut, jossa luodaan kuntalaisille monipuolisen liikunnan edellytyksiä. Liikuntapalvelut toteuttavat mm. ohjattuja liikuntatapahtumia ja -kursseja.
- Nuorisopalvelut, jossa tarjotaan esim. nuorisotilojen palveluita, tapahtumia ja leirejä. Tavoitteena on mm. tukea nuorten kasvua ja ehkäistä syrjäytymistä.
- Vapaa-ajan tilat, joissa tuotetaan liikuntapalveluita sekä tarjotaan käyttövuoroja eri toimijoille ja seuroille. Tiloihin kuuluu myös Multamäen leirikeskus, jossa järjestetään leirejä ja tapahtumia.

Liikunta- ja kulttuuripalveluiden käyttäjämäärät vuosina 2020–2024

Vapaa-aikatoimen hallinnoimien tilojen käyttömäärät vuosina 2020–2024

ELINKEINO-OHJELMA

Kunnan elinkeino-ohjelma on strateginen suunnitelma, jonka tavoitteena on vahvistaa alueen taloutta, edistää yritystoimintaa ja luoda uusia työpaikkoja. Ohjelma määrittelee konkreettisia toimenpiteitä, joiden avulla kunta tukee yrityksiä, houkuttelee uusia investointeja ja kehittää paikallisen työvoiman osaamista.

Laukaan kunta panostaa aktiivisesti elinkeinopolitiikkaan luodakseen yritysmayönteisen ympäristön, joka tukee alueen talouskasvua, työllisyyttä ja elinvoimaa. Kunnan elinkeinopolitiikkaa ohjaa Laukaan elinkeino-ohjelma 2025–2030.

Kunnan elinkeinopalvelut tarjoavat tukea yritystoiminnan käynnistämiseen ja kehittämiseen sekä yritysten sijoittumiseen kunnan alueelle yhdessä laajan kumppaniverkoston kanssa. Palvelut sisältävät muun muassa yritysneuvontaa, toimitilojen ja tonttien etsimistä, työllistämisneuvontaa sekä kansainvälistymisen tukemista.

Laukaan Kehitysyhtiö Oy täydentää yrityspalveluiden toimintaa edistämällä paikallista yritystoimintaa ja kehittämishankkeita yritysten ja yritysten toimintaympäristön kehittämiseksi. Kehitysyhtiö voi myös tarjota muita palveluita elinkeinoelämän kehittämiseksi ja aluekehityksen edistämiseksi.

Kunta toteuttaa ja tukee erilaisia elinkeinohankkeita, kuten yritysalueiden kehittämistä, verkostojen ja yhteistoimintamallien luomista, liiketoimintaosaamisen vahvistamista sekä uusien tuotteiden ja palveluiden kehittämistä.

Kunta tekee tiivistä yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa, kuten yrittäjien, oppilaitosten, muiden kuntien ja alueellisten kehitysyhtiöiden kanssa. Tavoitteena on luoda yhteisöllinen ja yritysmayönteinen toimintaympäristö, jossa eri toimijat tekevät yhteistyötä elinvoiman ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Laukaan elinkeino-ohjelma 2025–2030

Laukaan kunnan elinkeino-ohjelma on strateginen suunnitelma, joka ohjaa kunnan elinkeinopolitiikkaa ja elinkeinopalveluja vuosille 2023–2030. Ohjelma hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 29.9.2025 §57.

Elinkeino-ohjelman tavoitteet on jaettu viiteen painopisteeseen, jotka ovat

1. Työpaikkaomavaraisuuden kasvattaminen
Tavoitteena on lisätä työpaikkojen määrää ja monipuolistaa elinkeinorakennetta.
2. Kasvua ja uutta liiketoimintaa osaamisen ja TKI-toiminnan avulla
Edistetään tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa (TKI) sekä osaamisen kehittämistä.
3. Kehittämisrahoituksen varmistaminen
Haetaan ja hyödynnetään eri rahoituslähteitä elinkeinotoiminnan tukemiseksi.
4. Yhteisöllinen palvelukulttuuri ja yhteistyö
Vahvistetaan yhteistyötä kunnan, yrittäjien ja muiden sidosryhmien välillä.
5. Yritysten sijoittuminen ja yritysalueiden kehittämisen
Tarjotaan yrityksille sopivia alueita ja kehitetään yritysalueiden infrastruktuuria.

Ohjelmassa määritellään tavoitteet ja mittarit, joiden avulla elinvoimaisuutta seurataan ja arvioidaan säännöllisesti. Näin varmistetaan, että toimenpiteet ovat tehokkaita ja vastaavat alueen tarpeita.

Kunnan elinkeinopolitiikan visio:

Laukaa on Keski-Suomen yritysystävällisin kunta, jossa yhteisöllisyys, hyvä saavutettavuus ja uudistuva osaaminen tukevat työpaikkojen syntymistä, yritysten kasvua ja asukkaiden hyvinvointia.

Laukaan
yrityspalvelut

MAANKÄYTÖN TOTEUTTAMISEN SUUNNITTELU

Kunnan eri toimialojen tiivis yhteistyö selkeyttää toimintaa ja tukee yhteisten strategisten sekä taloudellisten tavoitteiden saavuttamista. Maankäytön toteuttamisen suunnittelussa keskeistä on säännöllinen maankäytön, yhdyskuntatekniikan ja palvelutuotannon yhteensovittaminen.

Maankäytön toteuttaminen tarkoittaa asemakaavoituksessa ja muussa suunnittelussa määriteltyjen alueiden käytännön toteutusta. Siihen sisältyvät muun muassa kunnallistekniikan ja muun infrastruktuurin rakentaminen, tonttien luovuttaminen ja käyttöönotto sekä rakennushankkeiden käynnistäminen. Toteuttamisesta seuraa palvelutarpeita, joita ovat mm. varhaiskasvatus ja perusopetus. Maankäytön toteuttamisen suunnittelun keskeisenä tavoitteena on varmistaa, että yhdyskuntarakenne kehittyy suunnitelmallisesti ja kunnan strategiset, taloudelliset ja palvelutuotannolliset tavoitteet toteutuvat hallitusti ja kustannustehokkaasti.

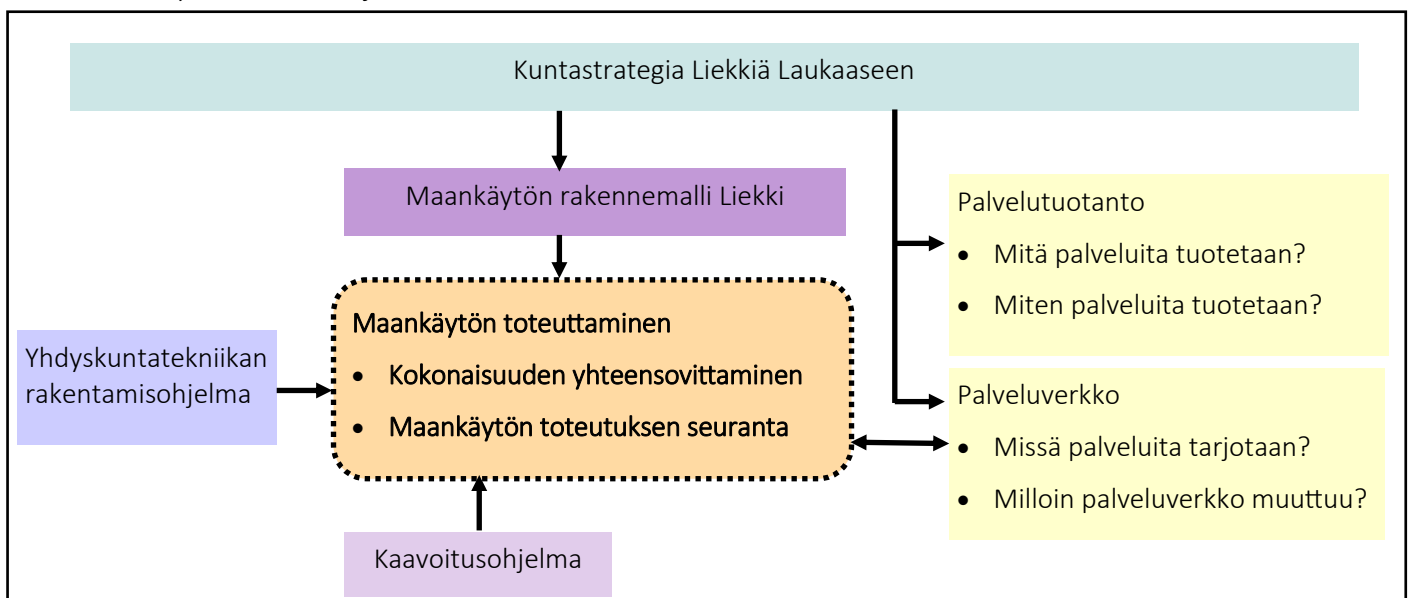
Toteuttamisen suunnittelun tulee perustua ajantasaiseen ja ennakoivaan tietoon väestökehityksestä ja ikärakenteesta, asumisen trendeistä, kunnallistekniikan toteuttamisen ohjelmoinnista sekä lähipalveluverkosta ja sen kapasiteetista. Näiden tietojen avulla voidaan arvioida, millä alueilla rakentaminen ja palvelut ovat tasapainossa ja aikatauluttaa esim. tonttien luovutusta.

Laukaan kunnassa ei ole laadittu pitkän aikavälin maankäytön toteuttamisohjelmaa vaan toteuttamista suunnitellaan vuosittain osana talousarvion laadintaprosessia, huomioiden talouden kehitykselle asetetut raamit ja tavoitteet. Suunnitteluun osallistuvat kaavoituksen, maaomaisuuden hallinnan, sivistyspalveluiden ja yhdyskuntatekniikan toimijat, jotka tuovat kukin omalta vastualueeltaan ajantasaista tietoa suunnittelun ja päätöksenteon tueksi.

Kunnan taloudellinen tilanne sekä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kapasiteetti muodostavat keskeisen lähtökohdan maankäytön toteuttamisen suunnittelulle. Tavoitteena on optimoida palvelutuotannon resurssit ja välttää uusia suuria investointeja toimitiloihin. Rakentamista ohjataan ensisijaisesti niille alueille, joilla lähipalveluilla on kapasiteettia vastaanottaa uusia asukkaita ja joissa kunnallistekniikan toteuttaminen ja yleisten alueiden rakentaminen on taloudellisesti ja teknisesti mahdollista. Suunnittelu näkyy talousarviossa mm. luovutettavien rakennuspaikkojen määrässä ja sijainnissa sekä yhdyskuntatekniikan toteuttamiskohteissa.

Kuntatalouden muutokset, käytettävissä olevien resurssien väheneminen sekä kestävä kehityksen tavoitteet edellyttävät kunnalta toimintatapojen jatkuvaa kehittämistä ja uudistamista. Maankäytön suunnittelun, toteuttamisen ja palveluverkon yhteensovittaminen on tärkeää nostaa entistä keskeisempään asemaan, jotta suunnittelu tukee kunnan strategisia ja taloudellisia tavoitteita kokonaisvaltaisesti. Toimintaa on kehitettävä käytössä olevien resurssien puitteissa pitkäjänteiseksi ja ennakoivaksi prosessiksi, joka mahdollistaa oikea-aikaisen reagoinnin muutoksiin ja tukee kunnan elinvoimaa, taloudellista kestävyyttä sekä palvelutuotannon tehokkuutta.

Kuvio maankäytön toteutusohjelman mallista

KUNNAN ILMASTOTYÖ

Kunnan ilmastotyö tarkoittaa käytännön toimia, joilla kunta vähentää päästöjään ja edistää kestävästä kehitystä. Tavoitteena on hillitä ilmastonmuutosta sekä lisätä kuntalaisten hyvinvointia ympäristöystävällisillä ratkaisulla.

Kunnat voivat tehdä ilmastotyötä monin tavoin: parantamalla joukkoliikenteen ja pyöräilyn olosuhteita, lisäämällä energiatehokkuutta rakennuksissa, käyttämällä uusiutuvia energialähteitä ja tukemalla kestävästä maankäyttöä ja hankintoja.

Lisäksi kunnat tekevät yhteistyötä asukkaiden, yritysten ja järjestöjen kanssa ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Jokainen paikallinen teko, kuten kestävä liikkuminen ja energiansäästö, tukee koko kunnan matkaa kohti hiilineutraalia tulevaisuutta.

Laukaan kunnan ilmastotyö

Laukaan kuntastrategiassa on tunnistettu kunnan toimintaympäristön muutostekijöiksi mm. ilmastonmuutos sekä resurssiviisaat ja vastuulliset ratkaisut. Strategian yhtenä toimintaperiaatteena on tehdä vastuullisia ja tulevaisuuskestäviä päätöksiä.

Laukaan kunnan ilmastonsuojelusuunnitelma on hyväksytty kunnanvaltuustossa vuonna 2013. Suunnitelmassa on käyty läpi kasvihuonekaasujen lisääntymisen keskeiset tekijät ja niiden vähentämismahdollisuudet. Suunnitelman liitteeksi on teetetty kasvihuonepäästöjen enustelaskelma vuodelle 2025. Ilmastonsuojelusuunnitelma on osin vanhentunut eikä sitä ole aktiivisesti päivitetty tai hyödynnetty kunnan päätöksenteossa.

Kunta on mukana kunta-alan energiatehokkuussopimuksessa (KETS), joka on työ- ja elinkeinoministeriön, Energiaviraston ja Kuntaliiton välinen sopimus energian tehokkaammasta käytöstä kunta-alalla vuosina 2017–2025. Sopimuksen tavoitteena on 7,5 %:n energiansäästö kunnan toiminnoissa erityisesti energiatehokkuutta ja uusiutuvan energian osuutta lisäämällä.

Energian säästötoimenpiteet ovat kohdistuneet sähkön- ja lämmönkulutukseen sekä polttoaineen ja kaukokylmän kulutukseen kunnan omistamissa kiinteistöissä ja valaistuksessa. Energiatehokkuussopimuksessa asetetuista energiansäästötavoitteista on vuoteen 2024 mennessä saavutettu 77 %, joka tarkoittaa 1645 MWh energian säästöä vuosittain.

Kunta on aktiivisesti mukana erilaisissa kampanjoissa, jotka edistävät ympäristötietoisuutta ja kestäviä elämäntapoja. Kunta on osallistunut mm. Earth Hour - ja Miljoona roskapussia -kampanjoihin sekä hävikkiruoka-viikkoon.

Laukaassa toimii monialainen ilmasto- ja energiatyön ohjausryhmä. Ryhmän tavoitteena on edistää, seurata ja arvioida ilmasto-ohjelman tavoitteiden toteutumista. Ryhmä myös viestii ilmasto- ja energia-asioista ja tuo esille kunnan ilmastotoimia asukkailleen ja muille ja sidosryhmille. Ilmasto- ja energiatyöryhmä toimii energiatehokkuussopimuksen seurantar ryhmänä. Muutoin kunnassa ei ole osoitettu erillistä rahallista tai henkilöstöresurssia ilmastotyöhön vaan kaikki hallintokunnat osallistuvat työhön toiminnassaan.

Sidosryhmien ja kuntalaisten rooli ilmastotyössä

Kunnan ilmastotyön lisäksi kunnan alueella ilmastovaiikutuksiin voivat vaikuttaa kunnan alueella toimivat yritykset ja yhteisöt. Toimijat voivat vähentää päästöjä esimerkiksi energiatehokkuutta parantamalla, uusiutuvia energialähteitä hyödyntämällä ja kestäviä toimintatapoja edistämällä.

Kuntalaiset puolestaan voivat tehdä ilmastotyötä arjen valinnoillaan, kuten suosimalla joukkoliikennettä, pyöräilyä ja kävelyä, energian säästöllä, kierrättämällä ja valitsemalla kestäviä tuotteita. Lisäksi Laukaan asukkaat voivat osallistua kunnalliseen ilmastotyöhön antamalla palautetta, osallistumalla kampanjoihin tai ehdottamalla uusia kehityshankkeita.

Yhteistyö sidosryhmien ja kuntalaisten kanssa on keskeistä kunnan ilmastotyön edistämiseksi.

METSÄOHJELMA

Metsäohjelma on kunnan omistamien metsien käyttöä ja hoitoa ohjaava strateginen suunnitelma, eli linjaukset ohjaavat toimintaa pitkällä tähtäimellä (tahtotila ja suuntaviivat). Metsäohjelmassa on määritetty metsien hoidon tavoitteet ja päätoimintalinjat koko metsäomaisuudelle, tarkentaen tavoitteita eri metsäluokille. Ohjelma hyväksyttiin kunnanvaltuustossa syksyllä 2024.

Kunta omistaa yhteensä noin 2200 ha metsäaluetta, joista suurin osa on talousmetsiä ja loput muuta metsää. Laukaan kunnan metsät ovat arvokkaita monessa muodossa, ja ne jakautuvat sijainnin, kaavoitustilanteen, muun käyttötarkoituksen ja historian mukaan eri luokkiin. Metsiin liittyy paljon odotuksia, tarpeita ja tavoitteita, kuten taloudellinen tuotto, virkistyskäyttö, viihtyisä asuinympäristö, raakamaareservi sekä luonnon monimuotoisuuden edistäminen ja luonnonsuojelu.

Kunnan metsät on inventoitu ja niistä on olemassa ajan tasainen metsäsuunnitelma, joka käsittää puustotiedot, arvokkaat elinympäristöt sekä hoitotarpeet ja hakkuumahdollisuudet. Metsiä ei ole kuitenkaan tarkemmin jaettu eri osa-alueisiin maankäytön perusteella, eikä eri tarpeita ole näin ollen voitu ottaa riittävän hyvin huomioon. Tästä syystä kunnassa on tunnistettu tarve metsästrategian laatimiselle, jolla päättäjät linjaavat metsänhoidon tavoitteet ja sitoutuvat siihen. Strategia toimii ohjeena metsänhoidosta vastaaville viranhaltijoille ja palveluntuottajille, ohjaa valmistelua ja päätöksentekoa sekä antaa tietoa kunnan metsänhoidon tavoitteista kuntalaisille.

Metsäohjelman avulla sovitetaan yhteen erilaisia tavoitteita ja intressejä sekä luodaan edellytykset tuottavaan metsänhoitoon, luonnon monimuotoisuuden vaalimiseen ja viihtyisien asuinympäristöjen ylläpitämiseen. Suunnittelun pohjaksi kootaan riittävä tietopohja, joka muodostetaan eri laeista ja asetuksista, sertifiointikritee-

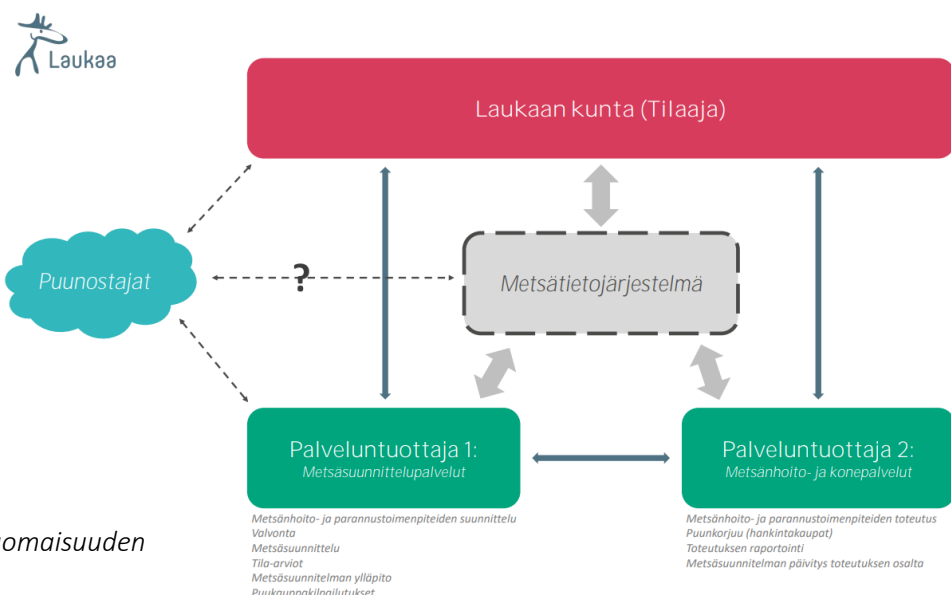
reistä, metsänhoidon suosituksista sekä kunnan strategioista, ohjelmista ja maankäytön suunnitelmista. Tietopohjaa täydennetään nykytilan arvioinnilla sekä vuoropuhelulla ja metsien kehitystä kuvaavilla simulaatioilla/laskelmilla.

Metsäohjelmassa selvitetään kunnan metsiin kohdistuvat arvot ja odotukset sekä tunnistetaan metsäluokat ja määritetään hoitoperiaatteet metsäluokittain. Lisäksi arvioidaan sen vaikutuksia ja luodaan toimintamalli metsäohjelman ylläpitämiseksi ja seuraamiseksi.

Laukaan metsäohjelman lähtökohtana on pitää Laukaan kunnan metsät elinvoimaisina, terveisinä, monipuolisina ja monimuotoisina. Metsien taloudellinen tuottokyky säilyy pitkällä aikavälillä. Vesistöt huomioidaan metsien käytössä ja hoidossa. Ohjelmassa on annettu tavoitteita virkistyskäytölle, taloudelle, metsäluonnon monimuotoisuudelle ja ilmastovaikutuksille. Metsäohjelman toteutumista seurataan vuosittain ohjelmassa asetettujen mittareiden avulla.

Kunnan metsäomaisuuden hoitomalli

Laukaan kunnan metsäomaisuutta hoidetaan tilaaja-tuottaja mallilla. Kunta hallinnoi metsäomaisuuttaan metsätietojärjestelmällä ja tilaa metsäsuunnittelupalvelut ja metsänhoito- ja konepalvelut kilpailuttamiltan yhteistyökumppaneilta. Puukaupat kilpailutetaan kaksi kertaa vuodessa.

Kunnan metsäomaisuuden
hoitomalli

YHTEYSTIEDOT

Maankäytön tulossyksikkö vastaa maankäyttöpolitiikasta, maaomaisuuden hallinnasta, talousmetsien hoidosta, yhdyskuntateknisestä suunnittelusta ja paikkatietopalveluista.

Kaavoitusjohtaja Mari Holmstedt
p. 0400 317 759
mari.holmstedt(a)laukaa.fi

Maankäytön suunnittelu

Kaavasuunnittelija Anna Haapanen
p. 050 524 8064
anna.haapanen(a)laukaa.fi

Kaavoitusavustaja Maija Koskinen
p. 050 315 3506
maija.koskinen(a)laukaa.fi

Liikenne

Kunnan katuverkon hankkeiden suunnittelu
suunnitteluinsinööri
p. 040 845 9173
(rekry 2026)

Valtion tieverkon hankkeet (kunnan edunvalvonta)
Maankäyttöpäällikkö Jarmo Toikka
p. 040 353 8258
jarmo.toikka(a)laukaa.fi

Maa- ja metsäomaisuus

Maankäyttöpäällikkö Jarmo Toikka
p. 040 353 8258
jarmo.toikka(a)laukaa.fi

Maankäyttösihteeri Jaana Raitanen
p. 050 315 3505
jaana.raitanen(a)laukaa.fi

Maankäyttösihteeri Elli Laakko
p. 040 159 3463
elli.laakko(a)laukaa.fi

Paikkatietopalvelut

Maanmittausinsinööri Timo Takanen
p. 040 6378 040
timo.takanen(a)laukaa.fi

Kartoittaja Jermu Juvonen
p. 040 185 1431
jermu.juvonen(a)laukaa.fi

Käyntiosoite: Laukaantie 14, Laukaa (vain ajanvarauksella)
Postiosoite: PL 6, 41341 Laukaa
kaavoitus(a)laukaa.fi